

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

veilige dijken • droge voeten • schoon water

Wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk

Wijziging voor deelgebieden Kanaalzone en Pothoek

Toelichting

Ter inzage van 1 december 2025 t/m 11 januari 2026

Titel: Toelichting wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk – wijziging voor deelgebieden Kanaalzone en Pothoek

Contactpers.: Ben Jonkman

Documentnr.: DM 2079060

Versie: Eindversie HDSR

Datum: 04-02-2025

Inhoud

1	Samengevat: het nieuwe peilbesluit in vogelvlucht	4
1.1	Wat betekent dit peilbesluit voor de peilen in het gebied?	4
1.2	Overige belangrijke punten in dit peilbesluit	4
2	Waarom een nieuw peilbesluit?	6
2.1	Wat is een peilbesluit?	6
2.2	Visie peilbeheer	6
3	Gebiedsbeschrijving	7
3.1	Het plangebied	7
3.2	Het watersysteem	9
4	Actualiteit van het peilbesluit	14
4.1	Resultaten toets op actualiteit	14
4.2	Aanpassingen watersysteem	14
4.3	Administratieve correcties	15
5	Afweging van de peilen	17
5.1	Afweging verschil zomer- en winterpeil	17
5.2	De Zuwe (EVS_022)	18
5.3	Zuwebosje (EVS_023)	18
5.4	De Heul (EVS_024)	18
5.5	Kanaalsloot langs Kanaaldijk Oost	19
5.6	Kanaalzone (EVS_027 t/m EVS_029, EVS_031 t/m EVS_036 en EVS_038 en EVS_40 t/m 42)	20
5.7	EVS_039	23
5.8	Overeind (EVS_045)	23
5.9	EVS_046	23
5.10	Pothoek (EVS_047)	23
5.11	Honswijksewetering (EVS_048)	24
5.12	Achterdijk (EVS_049)	24
5.13	Dorp Schalkwijk (EVS_043)	24
5.14	Schalkwijkse Wetering (EVS_044)	24
5.15	Voorgesteld peilbesluit en peilbeheer	24
5.16	Veranderingen in waterpeil	26
5.17	Peilafwijkingen	28
6	Effecten van de nieuwe peilen	31
6.1	Drooglegging	31
6.2	Grondwater	31

6.3	Wateroverlast en waterbeschikbaarheid	32
6.4	Bodemdaling en broeikasgassen	33
6.5	Waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit	33
6.6	Weidevogels	33
6.7	Waterveiligheid	34
6.8	Cultuurhistorie en archeologie	34
6.9	Recreatie	34
6.10	Vaarwegbeheer	34
7	Verantwoordelijkheden waterbeheer	36
7.1	Wie doet wat in het waterbeheer ?	36
7.2	Wat kunt u van het waterschap verwachten ?.....	37
8	Inspraak en informatie	38
8.1	Inspraak	38
8.2	Het vervolg – wat gebeurt er na de inspraakperiode ?	38
8.3	Beroep na vaststelling	38
8.4	Contact en informatie	38

1 Samengevat: het nieuwe peilbesluit in vogelvlucht

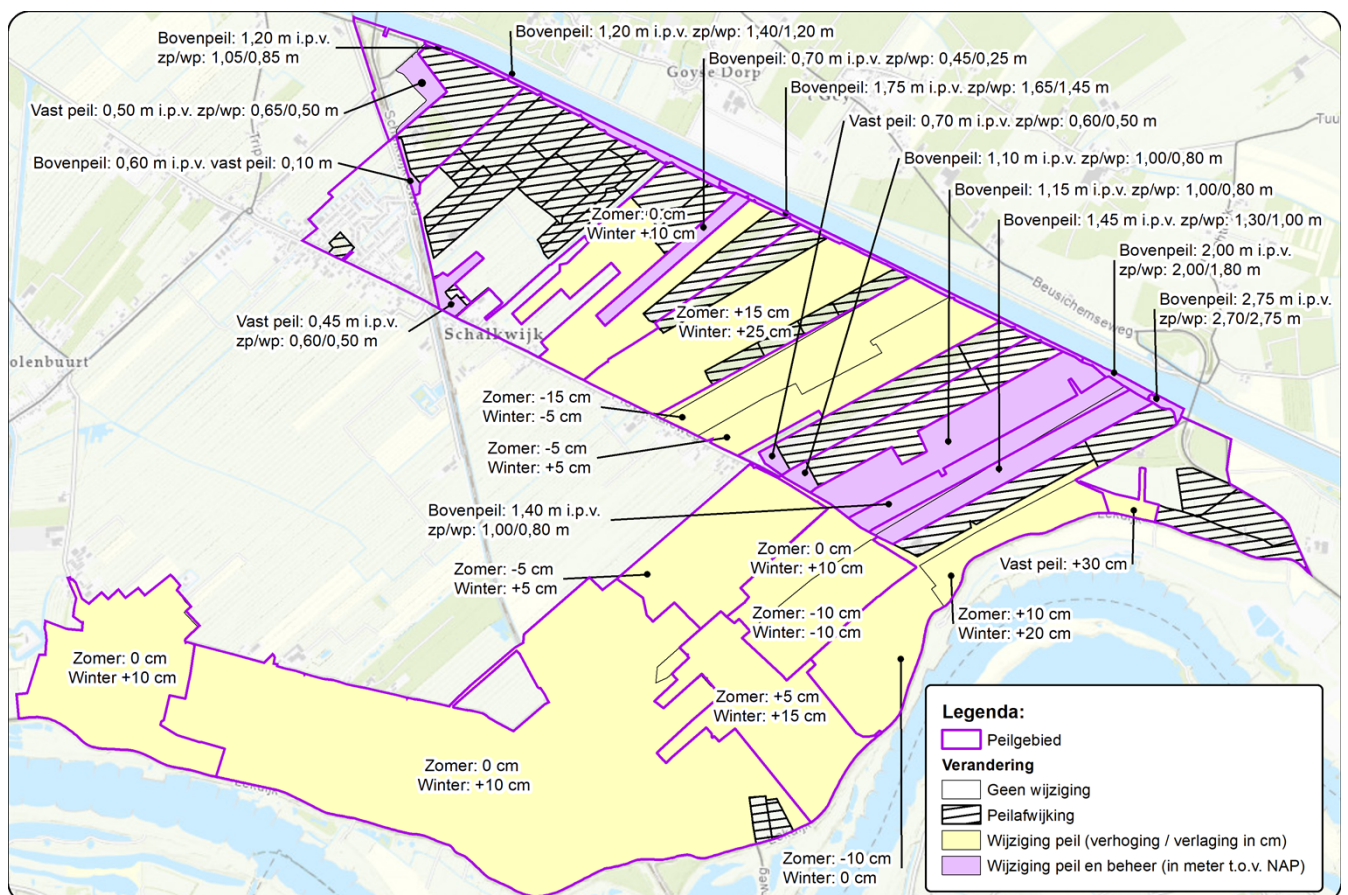
1.1 Wat betekent dit peilbesluit voor de peilen in het gebied?

Het peilbesluit Eiland van Schalkwijk is vastgesteld in 2012. Door het verloop van de tijd is het peilbesluit op verschillende aspecten en door diverse ontwikkelingen niet meer actueel. Zo is het landgebruik op een aantal plekken veranderd. Daarom zijn de waterpeilen in de loop der jaren feitelijk al aangepast naar de behoeften van het gebied.

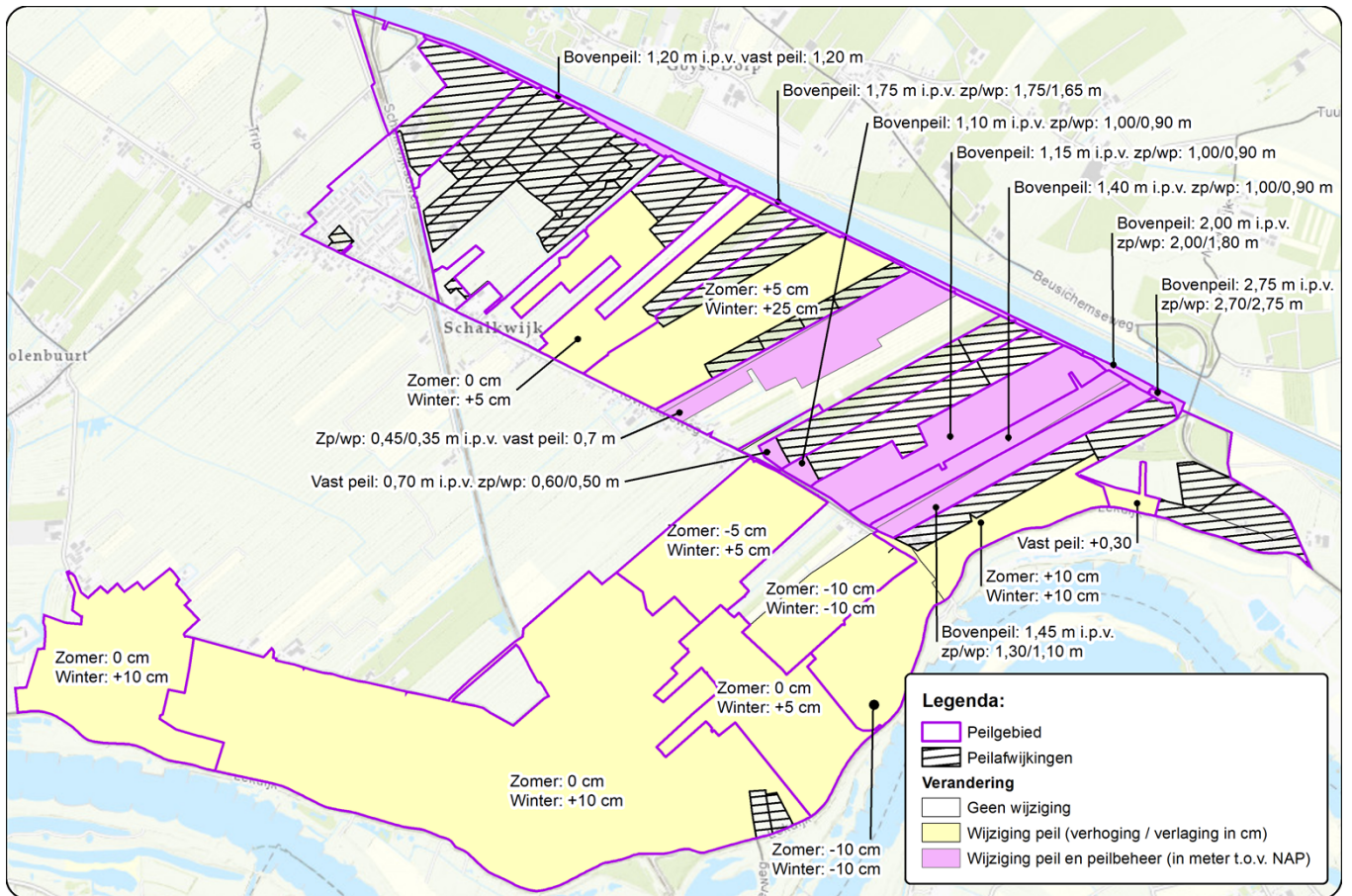
Daarnaast verandert het watersysteem door maatregelen uit het Raamwaterplan Eiland van Schalkwijk. Ook hierdoor moet het peilbesluit worden bijgewerkt om actueel te blijven. Omdat de planvorming voor het raamwaterplan per deelgebied wordt uitgewerkt, wordt ook het peilbesluit in deelgebieden geactualiseerd. In deze wijziging van het peilbesluit worden de deelgebieden Kanaalzone en Pothoek geactualiseerd.

1.2 Overige belangrijke punten in dit peilbesluit

- Om het watersysteem robuuster te maken en kosten te besparen worden op drie plekken twee peilgebieden samengevoegd. Om dit te bereiken worden gemaal De Heul en drie stuwen verwijderd.
- In het vorige peilbesluit waren er in deze deelgebieden 24 peilgebieden. In deze wijziging worden 27 peilgebieden vastgelegd. Dit komt niet doordat het watersysteem veranderd is, maar door betere gegevens en kennis over het systeem in het gebied.
- Voor alle peilgebieden zijn administratieve correcties meegenomen. Het gaat hier om betere gegevens over het watersysteem, zoals hierboven beschreven, waardoor gebieden beter zijn ingetekend in dit peilbesluit. De peilen veranderen niet.

Figuur 1: Kaart met daarop aangegeven hoe het peil verschilt met het vigerende peilbesluit uit 2012

Figuur 2: Kaart met daarop aangegeven hoe het peil verschilt met de praktijksituatie in 2025 voor deelgebieden Kanaalzone en Pothoek

2 Waarom een nieuw peilbesluit?

In dit peilbesluit wordt het peilbeheer van deelgebieden Kanaalzone en Pothoek op het Eiland van Schalkwijk geactualiseerd (zie Figuur 3). Het is een wijziging op het peilbesluit voor deze gebieden, als onderdeel van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk 2012.

In 2015 heeft het waterschap een raamwaterplan van het Eiland van Schalkwijk vastgesteld. Het raamwaterplan geeft inhoudelijke, programmatische en financiële kaders, waarmee de concrete maatregelen zijn vormgegeven. Deze maatregelen zijn onder andere het verwijderen van stuwen en een gemaal, het vernieuwen van duikers en het samenvoegen van peilgebieden. Een deel van de maatregelen zijn reeds gerealiseerd en een deel zal nog worden gerealiseerd. De maatregelen zorgen voor een verandering in het watersysteem en het peilbeheer. Peilgebieden zijn veranderd ten opzichte van het peilbesluit uit 2012. Ook voldoet het peilbesluit uit 2012 niet overal meer aan de droogleggingsnormen van het waterschap. Daarom is het peilbesluit uit 2012 niet meer actueel en is er een wijziging nodig.

2.1 Wat is een peilbesluit?

Het waterschap is wettelijk verplicht een peilbesluit op te stellen en ervoor te zorgen dat dit actueel is. In een peilbesluit staat welk waterpeil het oppervlaktewater in een bepaald gebied heeft. Het waterschap heeft de inspanningsverplichting om dit peil te handhaven. De overige taken en verantwoordelijkheden rondom het waterbeheer kunt u teruglezen in hoofdstuk 7. Een peilbesluit bestaat uit:

- een besluit over de toe te passen peilen (het peilbesluit);
- een kaart waarop de begrenzing van het gebied is aangegeven (de peilbesluitkaart);
- een toelichting op het besluit (dit document).

In deze toelichting leest u over het gebied, het watersysteem en wordt de afweging van de verschillende belangen beschreven, die heeft geleid tot dit besluit. Ook zijn de te verwachten effecten van het peilbesluit op de diverse betrokken belangen beschreven.

2.2 Visie peilbeheer

In de Beleidsnota peilbeheer 2019 zijn de uitgangspunten vastgelegd die het waterschap hanteert bij het opstellen van een peilbesluit. Het langetermijndoel van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is het realiseren van een duurzaam en robuust watersysteem dat:

- de huidige gebruiksfuncties faciliteert;
- bestand is tegen klimaatveranderingen;
- aansluit bij maatschappelijke opgaven;
- in het veenweidegebied de bodemdaling vermindert met 50% in 2030;
- bijdraagt aan de realisatie van doelen voor ecologie en gebruikers van het watersysteem;
- op lange termijn een voorspelbare kostenontwikkeling heeft.

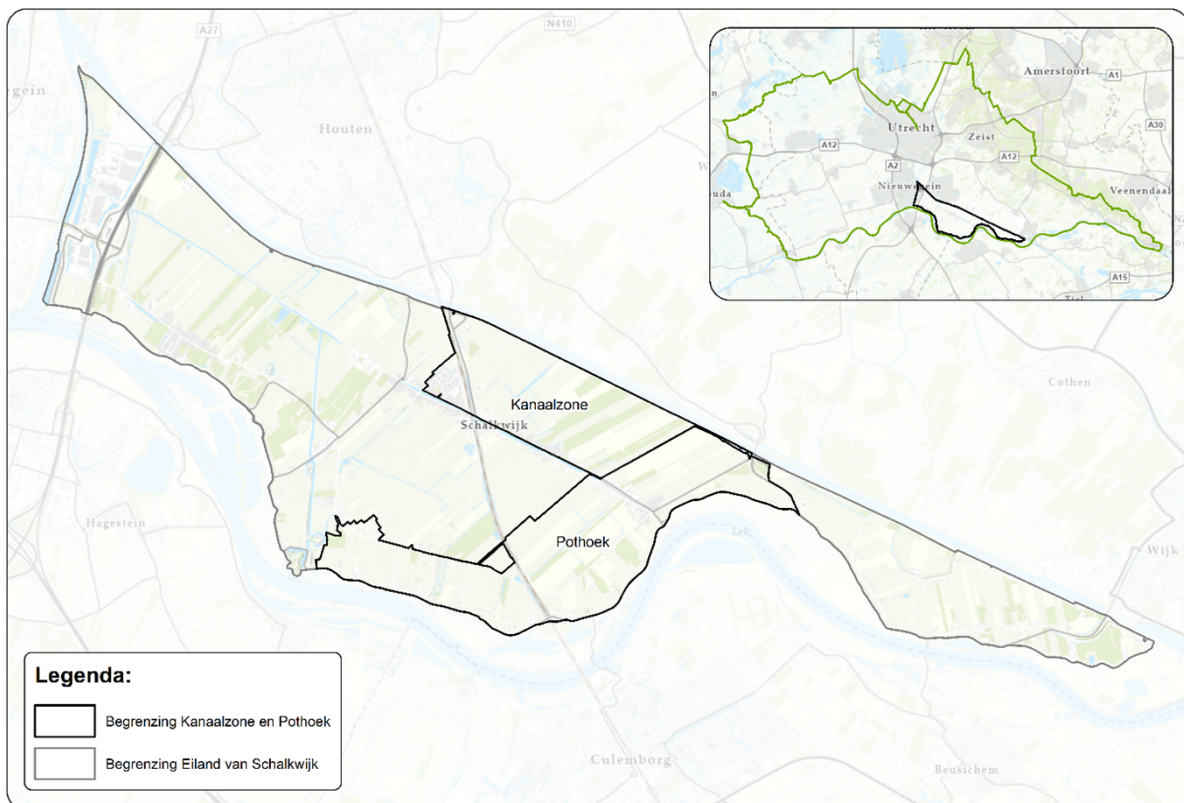
3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Het plangebied

Deze wijziging van peilbesluit beslaat twee deelgebieden van het Eiland van Schalkwijk (zie Figuur 3). Dit zijn de Kanaalzone (circa 378 ha) langs het Amsterdam Rijnkanaal en Pothoek (circa 638 ha) aan de zuidkant langs de Lek. Beide deelgebieden liggen op het Eiland van Schalkwijk en in de gemeente Houten. Het Eiland van Schalkwijk wordt omsloten door het Amsterdam-Rijnkanaal aan de noordkant, de Lek aan de zuidkant en het Lekkanaal aan de westkant.

De Kanaalzone wordt begrensd door het Amsterdam-Rijnkanaal aan de noordkant, en de Schalkwijkse Wetering aan de zuidkant. De westelijke en oostelijke grenzen zijn minder duidelijk en volgen de hydrologische grenzen in het gebied.

Deelgebied Pothoek reikt grofweg van de Goyerbrug in het oosten tot buurtschap Honswijk in het westen. De zuidgrens wordt gevormd door de Lekdijk. De noordgrens van Pothoek is ook niet duidelijk aan te duiden omdat ook hier de hydrologische grenzen worden gevolgd. Grofweg loopt de grens hier via de Achterdijk en later diagonaal over de weilanden richting de Kanaalzone.

Figuur 3: Het plangebied met deelgebieden Kanaalzone en Pothoek

Naast het dorp Schalkwijk, dat in de meest zuidwestelijke hoek van Kanaalzone ligt, staat de meeste bebouwing in de deelgebieden langs de Schalkwijkse Wetering, de Pothuizerweg en langs de Lekdijk.

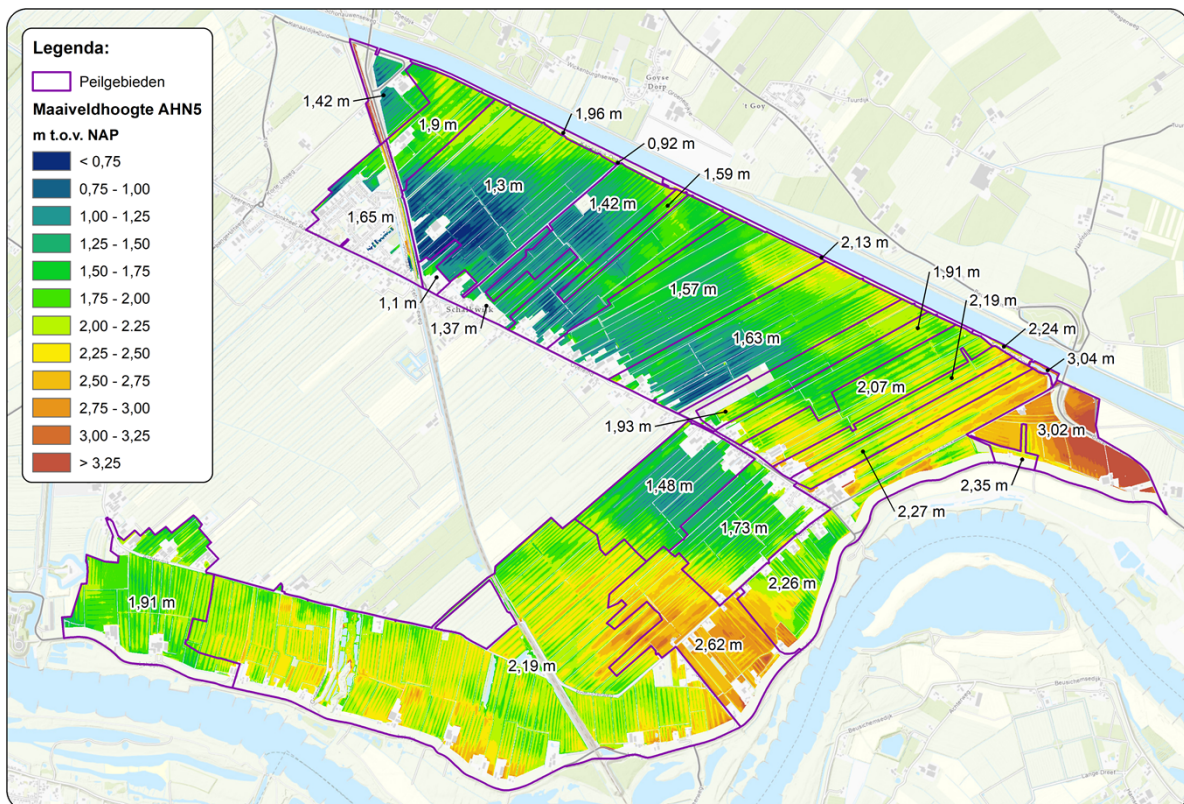
De belangrijkste functies in het gebied zijn landbouw (grasland, akkerbouw en fruitteelt) en bebouwing. In de twee deelgebieden zijn er geen aangewezen weidevogelgebieden. In Pothoek is er één NNN-gebied (NatuurNetwerk Nederland), rondom Werk aan de Groeneweg.

Het plangebied is in de 12e eeuw ontgonnen. Rond 1125 werd de Schalkwijkse Wetering gegraven. Vanaf hier, en vanaf parallelle weteringen, vond de regelmatige cope-ontginning plaats waarbij volgens een regelmatig patroon met vaste dieptematen de percelen werden aangelegd. Deze langgerekte cope-ontginningen zijn in de Kanaalzone goed te herkennen. Door de ligging van de Lek is er meer variëteit in de afmetingen van de percelen in Pothoek.

Maaiveldhoogte

Voor de bepaling van de maaiveldhoogte is de recentste versie van het Actueel Hoogtebestand Nederland gebruikt: AHN5. De metingen hiervoor zijn gedaan in 2023. In Figuur 4 zijn de resultaten hiervan te zien. Kenmerkend aan het gebied is het grote maaiveldhoogteverschil bij de percelen tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de Schalkwijkse Wetering. Bij het Amsterdam-Rijnkanaal ligt het maaiveld rond de 2,00 m t.o.v. NAP terwijl het aan de kant van de Schalkwijkse Wetering rond de 1,00 m t.o.v. NAP ligt met sommige delen zelfs nog wat lager. Het deelgebied Pothoek ligt over het algemeen wat hoger. De agrarische percelen liggen hier rond de 2,00 m t.o.v. NAP. Het oostelijke puntje van Pothoek en een deel aan de oostkant langs de Lek liggen iets hoger dan gemiddeld. Hier kan de maaiveldhoogte oplopen tot 3,00 m t.o.v. NAP.

Bij het berekenen van de mediane maaiveldhoogten zijn bijzonder hoge of lage delen van het gebied niet meegerekend, zoals dijken, gebouwen, watergangen, wegen en taluds rondom het spoor en wegen.

Figuur 4: Maaiveldhoogte plangebied (gebaseerd op Actueel Hoogtebestand Nederland – AHN5). De cijfers in de peilgebieden geven de mediane maaiveldhoogte per gebied aan in m t.o.v. NAP

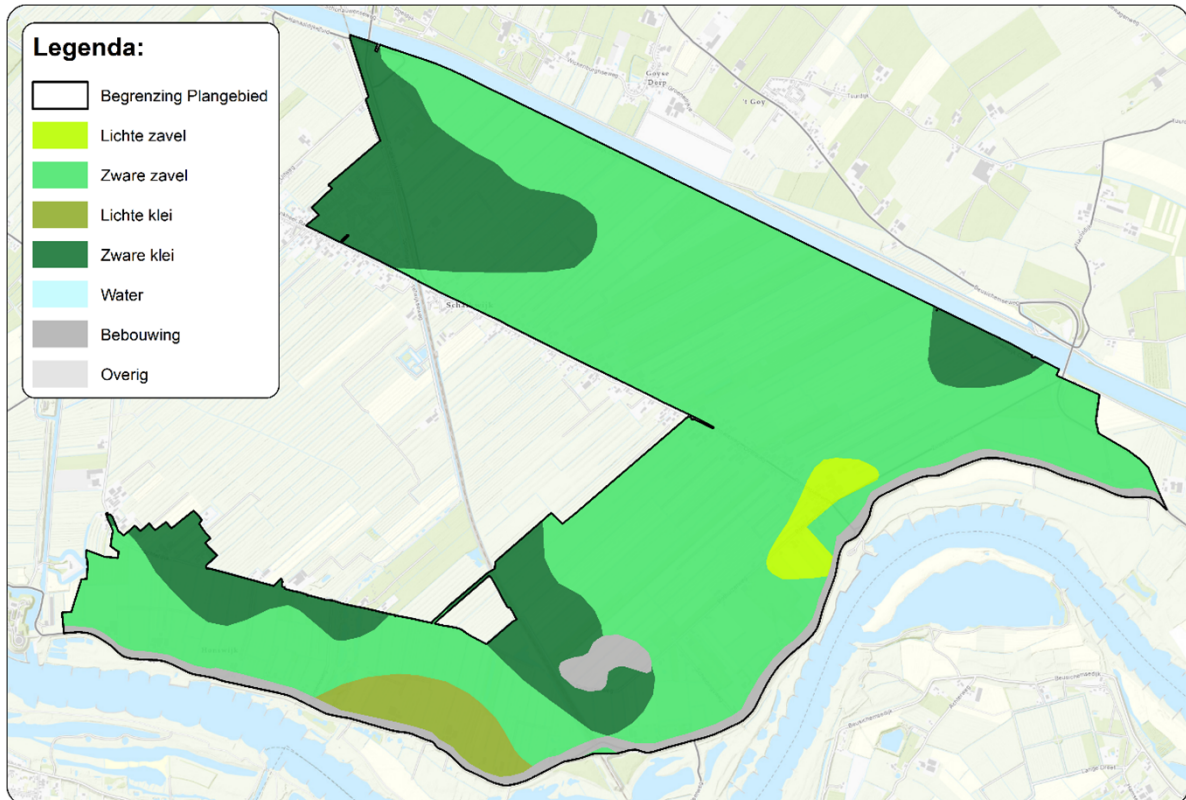
Gemiddelde en mediaan

Het bepalen van de maaiveldhoogte van een gebied kan op een aantal wiskundige manieren. In dit peilbesluit is gewerkt met de mediaan. Dat is de middelste waarde van een groep getallen die worden

gerangschikt op grootte. Extreme waarden beïnvloeden het resultaat van de mediaan minder dan bij een bepaling van het wiskundige gemiddelde.

Bodem

De bodem van de deelgebieden Kanaalzone en Pothoek bestaat voornamelijk uit zware zavel en zware klei. Daarnaast zijn er in de buurt van de Lek kleine stukken met lichte klei en lichte zavel. De zavel en klei in het gebied zijn afgezet door de rivieren die hier sinds het einde van de laatste ijstijd hebben gestroomd.

Figuur 5: Bodemkaart van de deelgebieden Kanaalzone en Pothoek

3.2 Het watersysteem

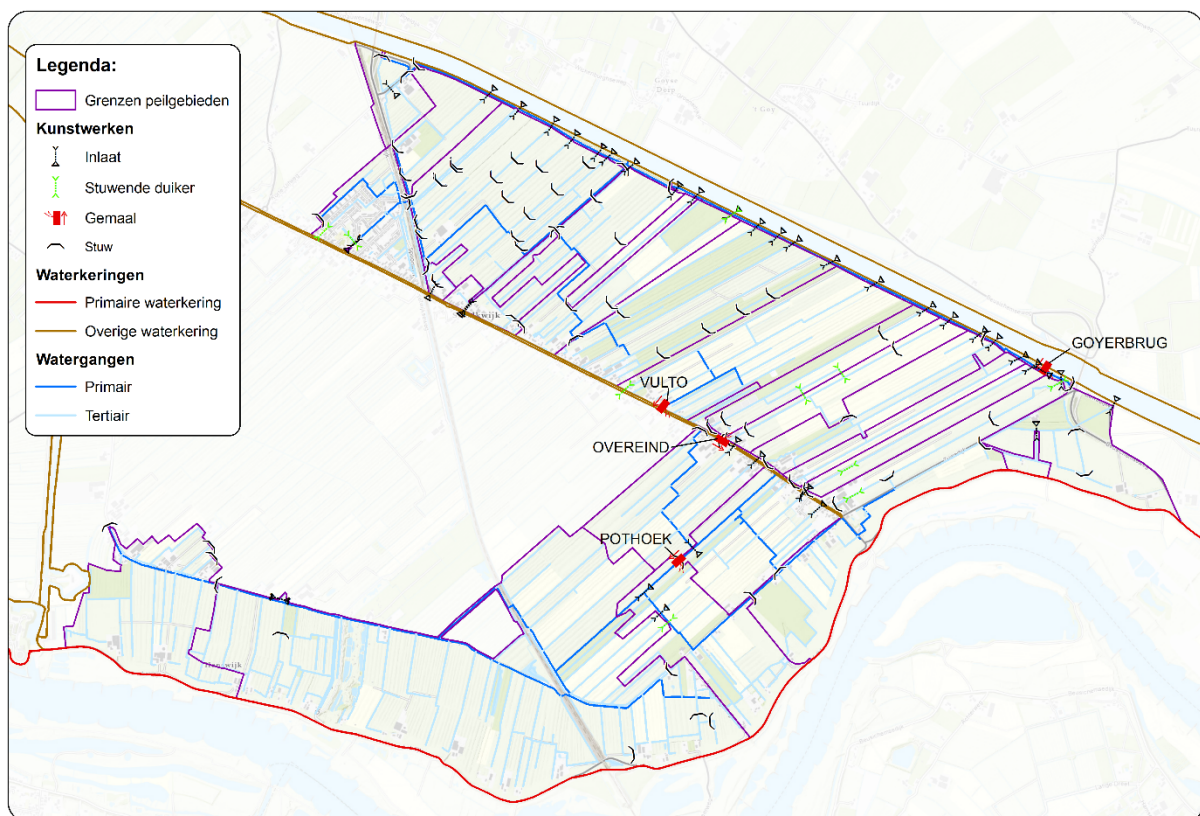
Het watersysteem bestaat uit verschillende peilgebieden die middels watergangen, stuwen, inlaten en gemalen op peil worden gehouden (zie Figuur 6). De belangrijkste wateraanvoer in het plangebied is het gemaal Goyerbrug. Hier wordt water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal opgepompt. Een deel van dit water stroomt via de Kanaalsloot richting het westen. Langs de Kanaalsloot zijn meerdere inlaten waar water, via de sloten in de Kanaalzone, richting het zuiden kan stromen. Een aantal sloten krijgt het water niet vanuit de Kanaalsloot maar vanuit de Schalkwijkse Wetering. Het water verlaat het gebied weer via de Marckenburgwetering waar het water weer terugstroomt naar het Amsterdam-Rijnkanaal. Een deel van de Kanaalzone ligt te laag om via de Marckenburgwetering water af te voeren. Hier wordt het water via gemaal Vulto afgevoerd naar de Schalkwijkse Wetering.

Vanaf gemaal Goyerbrug is er nog een tweede aanvoerroute die via de Zuwesloot richting het oostelijke deel van de Schalkwijkse Wetering stroomt. Dit gebied kan ook wateraanvoer krijgen vanuit het westen van de Schalkwijkse Wetering via gemaal Overeind. Vanaf de Schalkwijkse Wetering kan het water naar gemaal de Pothoek stromen. Dit gemaal zorgt voor de aanvoer van water voor een

groot deel van deelgebied Pothoek. Vanaf hier stroomt een deel weer terug naar het noorden richting de Schalkwijkse Wetering. Een ander deel stroomt juist richting het zuiden en oosten. Via de Romuluswetering en de Windharp wordt water voor de Honswijksewetering aangevoerd. Deze wetering verzorgt de aan- en afvoer van de sloten aan de zuidkant van Pothoek.

Om het gebied te beschermen tegen overstromingen liggen in het gebied ook enkele waterkeringen (zie Figuur 6). Aan de zuidkant van Pothoek ligt de Lekdijk die is gecategoriseerd als primaire waterkering. De Schalkwijkse Wetering aan de zuidkant van de Kanaalzone en deels in Pothoek heeft een boezemfunctie met een hoger waterpeil dan de polderpeilen. Om de polder te beschermen tegen overstromingen ligt er een waterkering langs de Schalkwijkse Wetering die gecategoriseerd is als overige waterkering.

Het Amsterdam-Rijnkanaal ten noorden van het plangebied heeft een belangrijke functie voor de aan- en afvoer van water in West-Nederland en voor de scheepvaart. Om het polderwater te scheiden van het Amsterdam-Rijnkanaal ligt er een waterkering langs het Amsterdam-Rijnkanaal die gecategoriseerd is als overige waterkering.

Figuur 6: Watersysteem toekomstige situatie.

Grondwater

De grondwaterstand varieert door het jaar heen onder invloed van neerslag en verdamping en is over het algemeen in de winter hoger (door een neerslagoverschot) en in de zomer lager (door een verdampingoverschot). Een deel van de neerslag voert direct af via sloten en gemalen en een deel infiltreert in de bodem en komt dan vertraagd tot afvoer. Daarnaast is de grondwaterstand ook afhankelijk van kwel en wegzijging en het peilbeheer van het oppervlaktewater.

De gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG) is een maat voor de laagste grondwaterstanden gedurende het jaar, die typisch in langdurig droge perioden met veel (gewas)verdamping voorkomen. De GLG ligt voor het grootste deel van de Kanaalzone en Pothoek tussen de 1,0 en 2,0 meter onder

het maaiveld. Langs het Amsterdam-Rijnkanaal ligt de GLG iets dieper met uitschieters tot 2,5 meter onder het maaiveld doordat het maaiveld hier sterk oploopt.

De gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) is een maat voor de hoogste grondwaterstanden die in een jaar verwacht worden en typisch in de natste weken van het jaar (in de winter) voorkomen. De GHG ligt voor het grootste deel 0,2 tot 1,0 meter onder het maaiveld. Langs het Amsterdam-Rijnkanaal ligt de GHG dieper, rond de 1,0 tot 1,3 meter onder het maaiveld.

Kwel en infiltratie is het proces waarbij grondwater onder druk uit de bodem omhoog komt (kwel) of oppervlaktewater de bodem in zakt (infiltratie). In het noordelijke deel van het plangebied, langs het Amsterdam-Rijnkanaal, vindt vooral infiltratie plaats. Over het algemeen gaat het om kleine hoeveelheden tot 0,5 mm/dag. Richting het oosten loopt dit op tot boven de 1 mm/dag. Langs de Lek, in Pothoek, is er juist meer sprake van kwel. Dit gaat dan meestal om hoeveelheden tot 1 mm/dag met op enkele plekken uitschieters richting de 2 mm/dag.

Wateroverlast en waterbeschikbaarheid

Het waterschap toetst het watersysteem aan de gebiedsnormen waterkwantiteit (wateropgave wateroverlast, dit zijn provinciale normen). Het watersysteem van het plangebied voldoet aan de normen. Er is dus geen wateropgave wateroverlast in de deelgebieden.

Waterkwaliteit en biodiversiteit

Schoon oppervlaktewater is belangrijk voor planten en dieren om te kunnen leven en is een onderdeel van een aantrekkelijke leefomgeving voor de mens om te werken, te wonen en te recreëren. Daarom zijn er doelen gesteld voor het waterkwaliteitsniveau en biodiversiteit waar de watergangen in Nederland aan moeten voldoen. Hieronder vallen zowel de doelen voor de Europese Kaderrichtlijn Water (EKRW) waarover het waterschap rapporteert naar Europa, als de doelen voor het zogenoemde 'overig water' die door de regio zelf zijn opgesteld en waarover het waterschap rapporteert aan de provincies.

Europese Kaderrichtlijn Water

De EKRW is een Europese richtlijn die als doel heeft om de oppervlaktewaterwaterkwaliteit en ecologie in een 'goede toestand' te brengen en te houden. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen grote watergangen en overig oppervlakte water. In de Kanaalzone en Pothoek liggen geen watergangen die zijn aangewezen als EKRW-waterlichaam.

Gemaal Goyerbrug zorgt voor de aanvoer van water voor een groot deel van het Eiland van Schalkwijk. Dit gemaal pompt water op uit het Amsterdam-Rijnkanaal. Het Amsterdam-Rijnkanaal is wel gecategoriseerd als EKRW-waterlichaam. Volgens de meest recente metingen uit 2025 scoort het water van het kanaal goed in de categorieën 'biologie' en 'fysische chemie'. Voor de categorieën 'specifieke verontreinigende stoffen' en 'ubiquitaire stoffen' (stoffen die tegenwoordig niet meer gebruikt mogen worden maar nog wel in het water aanwezig zijn omdat ze lastig worden afgebroken) wordt er niet voldaan aan de eisen. Aanvullende informatie en bijbehorende kanttekeningen rond de toetsing uit 2025 zijn te raadplegen via de [EKRW factsheets](#)¹.

Doelen overig water

¹ Informatiehuis Water. (2025, 18 september). <https://www.waterkwaliteitsportaal.nl/kw-factsheets>. Opgehaald van Waterkwaliteitsportaal: <https://www.waterkwaliteitsportaal.nl/kw-factsheets>

In de kleinere oppervlaktewateren, ook wel het overig water genoemd, formuleren we als waterschap samen met gebiedspartners de doelen en maatregelen. De voortgang hiervan rapporteren we aan de provincie. Met de doelen voor het overig water werken we aan de leefbaarheid van ons beheergebied door de ecologie en biodiversiteit te verbeteren. Het is voor de grote waterlichamen belangrijk dat ook de haarvaten van het watersysteem van goede kwaliteit zijn.

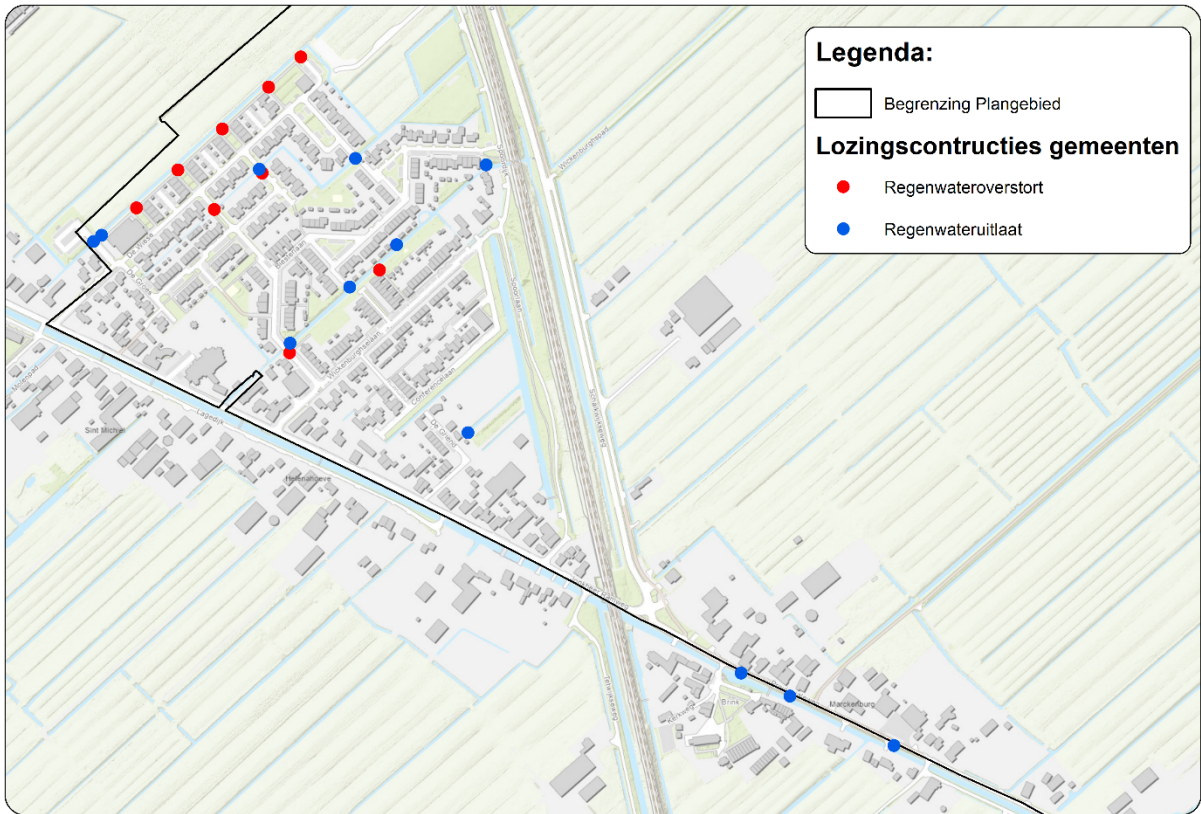
Figuur 7: Streefbeelden 'zichtbaar' en 'levendig' voor overig water in het kleigebied

De ecologie en waterkwaliteit op het Eiland van Schalkwijk kan nog worden verbeterd. Het is de ambitie om te streven naar de categorie 'levendig' in 2027. Om dit te bereiken is het nodig dat ingezet wordt op terugdringen van emissies, inrichting, en ecologisch beheer en onderhoud.

In het plangebied liggen geen natuurvriendelijke oevers. Wel zijn er in het oosten van Pothoek twee vispassages. Beide liggen bij Honswijk langs stuwen in de Honswijksewetering.

Riooloverstorten

In Schalkwijk en langs de Schalkwijkse Wetering liggen verschillende riooloverstorten (zie Figuur 8).

Figuur 8: Lozingspunten in het plangebied

4 Actualiteit van het peilbesluit

Vanuit de Omgevingsverordening Provincie Utrecht heeft het waterschap de taak om te zorgen dat een peilbesluit actueel is. In de verordening staat dat daarvoor in elk geval rekening moet worden gehouden met veranderingen in de omstandigheden ter plaatse en ook in de aanwezige functies en belangen.

Actualiteitstoets

Het waterschap heeft een grotendeels geautomatiseerde methodiek waarmee jaarlijks inzichtelijk wordt gemaakt hoe actueel het peilbeheer is in het beheergebied van HDSR. Een peilgebied is actueel als het vastgelegde peil en peilbeheer in de praktijk in normale situaties goed uitvoerbaar zijn. Ook is het toegesneden op de omstandigheden ter plaatse als de aanwezige functies en belangen, en voldoet het aan de Beleidsnota Peilbeheer 2019.

4.1 Resultaten toets op actualiteit

Bij de actualiteitstoets van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk is voor de deelgebieden Kanaalzone en Pothoek het volgende geconstateerd:

- De vigerende peilgebieden PG0005, PG0148, PG0149H, PG0151, PG0159, PG0160, PG0163, PG0165, PG0645, PG652 en PG0656 waren bij de laatste toetsing op actualiteit niet actueel. Dit kwam vooral doordat de drooglegging bij de gevoerde peilen afwijkt van de normen die zijn vastgelegd in de Beleidsnota Peilbeheer 2019. Ook zijn er veel verschillen tussen het gevoerde praktijkpeil en het vigerende peilbesluitpeil uit 2012.
- In andere deelgebieden van het Eiland van Schalkwijk zijn ook peilgebieden die niet actueel zijn. Deze worden in aparte deelprojecten opgepakt. Als een deelproject is uitgewerkt, wordt dat in een aparte (volgende) wijziging van het peilbesluit vastgelegd.

Tijdens de uitwerking van het raamwaterplan zijn er door betere gegevens meer peilgebieden in deelgebieden Kanaalzone en Pothoek als niet actueel bestempeld. Er is daarom voor alle peilgebieden een nieuwe peilafweging gemaakt.

Naast het uitvoeren van de actualiteitstoets heeft het waterschap twee informatiebijeenkomsten met grondbezitters georganiseerd in april 2024 en april 2025. Over het algemeen werd aangegeven dat het peilbeheer naar tevredenheid gebeurt. Wel zijn er signalen afgegeven om het peilbeheer op enkele locaties te wijzigen.

4.2 Aanpassingen watersysteem

Met de uitwerking van het Raamwaterplan Eiland van Schalkwijk (2015) worden er aanpassingen in het watersysteem gedaan. Hierdoor zal de begrenzing van een aantal peilgebieden worden gewijzigd in deze wijziging van het peilbesluit. Voor de locaties van de aanpassingen en de verschuivingen van de begrenzing zie Figuur 9.

- Verwijderen gemaal De Heul
Gemaal De Heul wordt verwijderd, waardoor de vigerende peilgebieden PG0006 en PG0656 worden samengevoegd. Gemaal De Heul wordt verwijderd vanuit kostenbeparingsoogpunt en om het watersysteem robuuster te maken.
- Stuwen verwijderen tussen PG0159 en PG0160 (EVS_033)
Deze twee peilgebieden lijken erg op elkaar en de waterpeilen liggen dicht bij elkaar. Door de gebieden samen te voegen wordt het watersysteem robuuster.

- Stuw verwijderen tussen PG0163 en PG0171 (EVS_045)
Deze twee peilgebieden lijken erg op elkaar en de waterpeilen liggen dicht bij elkaar. Door de gebieden samen te voegen wordt het watersysteem robuuster.
- Verwijderen stuwen in tertiaire watersysteem
Met name in het gebied tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de Schalkwijkse Wetering is veel hoogteverschil. In de tertiaire sloten in het gebied staan veel stuwen om water in hooggelegen percelen vast te houden en te voorkomen dat het direct afstroomt. Er is een inventarisatie uitgevoerd om te kijken welke stuwen nog nuttig en doelmatig zijn. Stuwen die weg kunnen zullen worden verwijderd. Stuwen die wel nuttig en doelmatig zijn, maar waarbij HDSR niet de peilbeheerder is, worden in het peilbesluit opgenomen als peilafwijking.

4.3 Administratieve correcties

Bij een nieuw peilbesluit of een wijziging van het peilbesluit worden ook eventuele administratieve correcties meegenomen en juridisch vastgelegd. Het gaat om veranderingen in de peilen en grenzen van het peilgebied door actuelere gegevens (of een verbetering in registratie van gegevens). Deze administratieve correcties hebben meestal geen invloed op de afspraken en het peilbeheer zoals vastgelegd in het peilbesluit en leiden niet tot verandering in de situatie voor belanghebbenden.

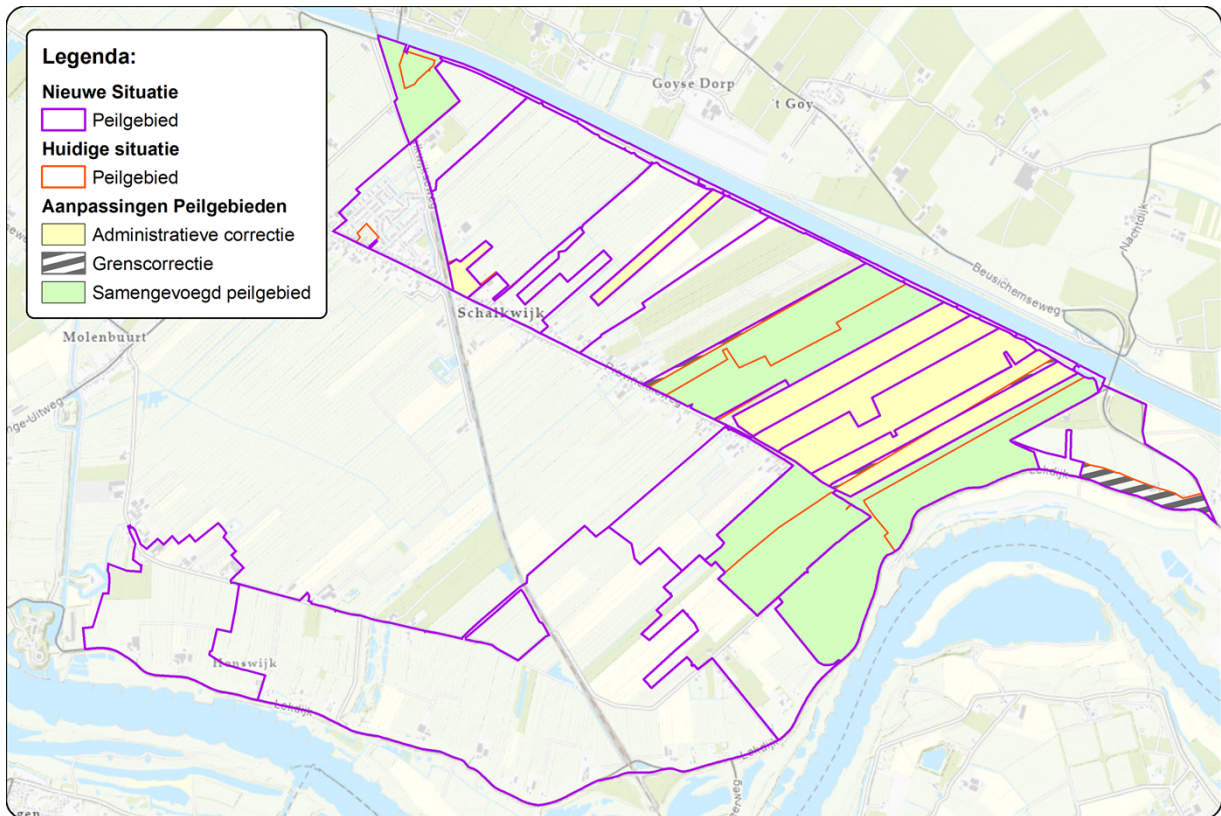
Voor de wijziging van peilbesluit Eiland van Schalkwijk-deelgebieden Kanaalzone en Pothoek gaat het om de volgende administratieve correcties:

- Peilgebiedsgrenzen

Alle grenzen van de peilgebieden zijn gebaseerd op het beheerregister van het waterschap. Deze betere gegevens geven kleine grenscorrecties bij de peilgebieden. De praktijksituatie verandert hiermee niet.

- Nieuwe peilgebieden EVS_027, EVS_028, EVS_029, EVS_031, EVS_032, EVS_036 en EVS_042

Door betere gegevens is duidelijk geworden dat het vigerende gebied PG0163 bestaat uit meerdere peilgebieden (EVS_028, EVS_029 en EVS_031). Verder blijken EVS_027, EVS_032, EVS_036 en EVS_042 aparte peilgebieden te zijn. Deze gebieden bestaan al lange tijd, maar waren in 2012 niet in het peilbesluit vastgelegd. De praktijksituatie verandert hiermee niet.

Figuur 9: Aanpassingen peilgebieden ten opzichte van de praktijksituatie en administratieve correcties

5 Afweging van de peilen

Voor alle peilgebieden in Kanaalzone en Pothoek is een nieuwe peilafweging gemaakt. Om te komen tot een passend peil voor een bepaald gebied, wordt rekening gehouden met de bestaande situatie, knelpunten, beleidsdoelen en de uitgangspunten van het waterschap. Aan de hand hiervan is een afweging gemaakt van de meest wenselijke oplossing. Deze vormt de basis voor het ontwerp van het peilbesluit.

Bij het tot stand komen van een peilbesluit, wordt gezocht naar een peil dat:

- zo goed mogelijk de huidige functies faciliteert;
- voldoet aan de droogleggingsnormen;
- aansluit bij maatschappelijke vraagstukken;
- rekening houdt met de wensen in het gebied;
- binnen acceptabele kosten mogelijk is (doelmatigheid).

Doorgaans kunnen knelpunten op meerdere manieren worden opgelost. Onder andere door wijzigingen in:

- de grootte van de peilgebieden;
- het type peilbeheer;
- het waterpeil.

Een (voorgenomen) handelwijze is doelmatig of efficiënt als de betreffende inspanningen en uitgaven daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel en de kosten in verhouding staan tot de opbrengsten.

In dit hoofdstuk wordt voor de verschillende peilgebieden beschreven welke peilafwegingen er zijn gemaakt en voor welk peil(beheer) is gekozen.

5.1 Afweging verschil zomer- en winterpeil

In peilgebieden zijn verschillende soorten peilbeheer mogelijk. Gebaseerd op praktijkervaring, landgebruik en vanuit eerdere belangenafwegingen zijn er voorkeuren (zie ook de [Beleidsnota Peilbeheer 2019](#)). In het peilbesluit uit 2012 hebben de meeste agrarische peilgebieden een zomer- en winterpeil waarbij er in de zomer op een hoger vast peil en in de winter op een lager vast peil wordt gestuurd. Het verschil tussen het zomer- en winterpeil is niet in alle peilgebieden hetzelfde. Het varieert tussen de 5 en 30 cm.

Vanuit het waterschap is er de wens om te streven naar hetzelfde verschil tussen zomer- en winterpeil voor de verschillende peilgebieden. Een uniform peilverschil is eenduidig en overzichtelijk voor de waterbeheerders en zorgt voor een robuuster watersysteem dat minder kostenintensief is in het systeembeheer.

Als uitgangspunt in dit deelgebied is voor een uniform peilverschil gekozen van 10 cm tussen zomer- en winterpeil. Ten opzichte van een groter verschil tussen zomer- en winterpeil zorgt het gekozen verschil voor een betere stabiliteit van de oevers. Vanuit het waterschap is de voorkeur om het zomerpeil niet te verlagen om een goede waterkwaliteit en de ecologie te waarborgen. Dit is dan ook zo min mogelijk gebeurd. Dat betekent dat over het algemeen het winterpeil hoger is geworden t.o.v. het peilbesluit uit 2012 om het gewenste peilverschil te bewerkstelligen. Het nadeel van een hoger winterpeil is dat er minder ontwatering is, hetgeen tot hogere grondwaterstanden kan leiden.

In EVS_024 wordt het verschil tussen zomer- en winterpeil van 30 cm bij uitzondering verkleind naar 20 cm in plaats van 10 cm. Dat komt doordat een kleiner verschil naar verwachting tot overlast leidt. Zie voor meer informatie alinea 5.4

5.2 De Zuwe (EVS_022)

Het land in dit peilgebied wordt vooral gebruikt voor fruitteelt en grasland. In het noorden van het peilgebied wordt water ingelaten vanuit de Kanaalsloot en uitgelaten naar het Amsterdam-Rijnkanaal. Er is een bovenpeil van 2,20 m t.o.v. NAP, het peil mag dus ook uitzakken in de zomer. Dit peil en peilbeheer was in 2012 al in het peilbesluit vastgelegd en wordt al jaren naar tevredenheid gevoerd in dit peilgebied. Daarom wordt ervoor gekozen dit peil niet aan te passen.

5.3 Zuwebosje (EVS_023)

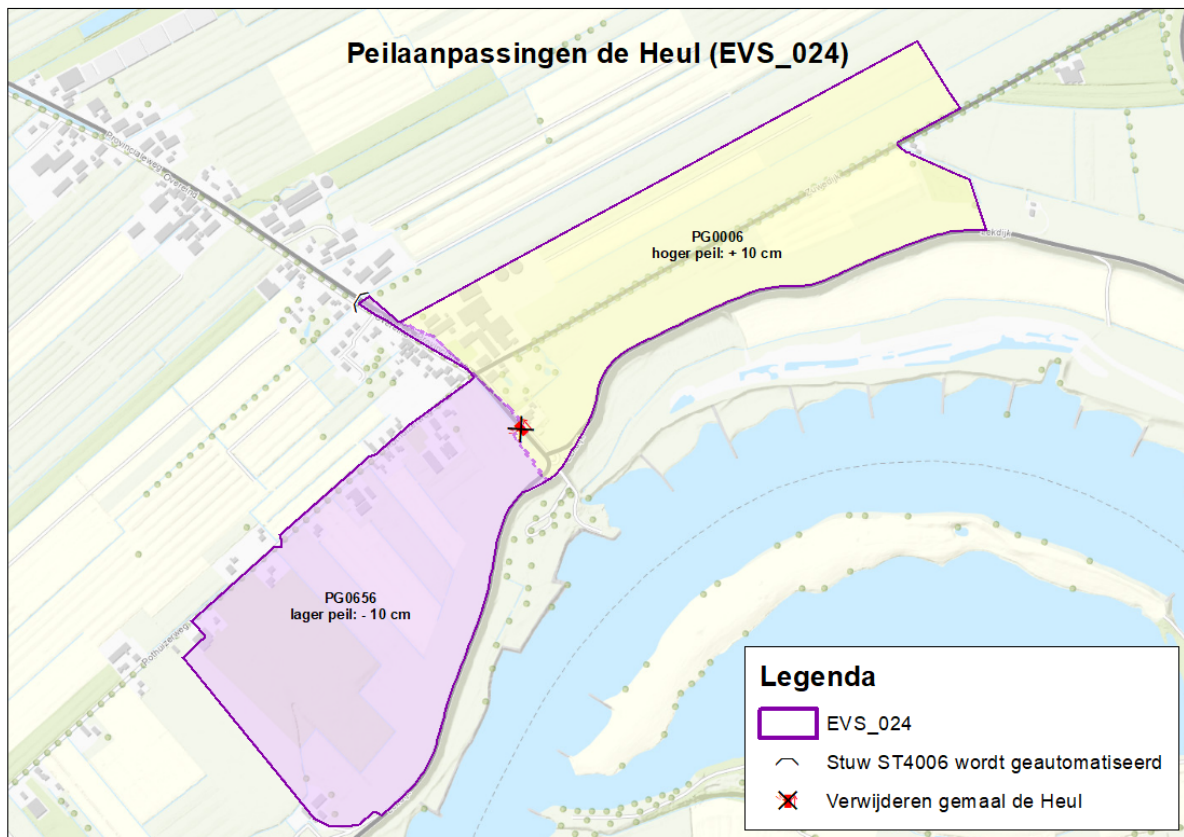
Dit peilgebied bestaat uit twee sloten die een tussenpeil hebben tussen EVS_022 en EVS_024. In het vorige peilbesluit was het peil 1,60 m t.o.v. NAP, maar dit was gebaseerd op onjuiste gegevens. Het peil van 1,60 m t.o.v. NAP is te laag, daarom wordt het huidige praktijkpeil vastgelegd in het peilbesluit. Dat is een vast peil van 1,90 m t.o.v. NAP, 30 cm hoger dan in het vorige peilbesluit.

5.4 De Heul (EVS_024)

Dit peilgebied is een nieuw peilgebied dat ontstaat door de vigerende peilgebieden PG0006 en PG0656 samen te voegen. Dit hangt samen met het voornemen om gemaal De Heul op te heffen en de kantelstuw in de Schalkwijkse Wetering, ter hoogte van Overeind 83, te automatiseren. Het nieuwe peilgebied krijgt een peil van 1,20 m t.o.v. NAP in de zomer en 1,00 m t.o.v. NAP in de winter.

Het waterschap heeft besloten gemaal De Heul op te heffen om het watersysteem in het Eiland van Schalkwijk robuuster en toekomstbestendiger te maken. Met het verwijderen van het gemaal worden de oude peilgebieden PG0006 en PG0656 samengevoegd tot één peilgebied (EVS_024) met een zomerpeil van 1,20 m NAP en een winterpeil van 1,00 m NAP. Hierdoor neemt het bergend volume toe en wordt het systeem beter bestand tegen extreme weersomstandigheden. Het opheffen van het gemaal draagt bij aan een efficiënter peilbeheer en vermindert de afhankelijkheid van afzonderlijke kunstwerken. Bij de belangenafweging is rekening gehouden met de huidige gebruiksfuncties, de droogleggingsnormen en de risico's voor bebouwing, infrastructuur en landbouw. Uit analyses blijkt dat er geen funderingen met houten palen aanwezig zijn en dat de drooglegging binnen de geldende normen blijft. Om lokale nadelige effecten te beperken en het watersysteem klimaatbestendiger te maken, wordt stuw ST4006 geautomatiseerd zodat water sneller kan worden afgevoerd. Hiermee acht het waterschap de maatregel in overeenstemming met het algemeen belang en passend binnen de doelstellingen voor een toekomstbestendig en duurzaam watersysteem.

Ten opzichte van het peilbesluit gaat het winterpeil formeel in PG0006 met 20 cm omhoog, van 0,80 m t.o.v. NAP naar 1,00 m t.o.v. NAP. Maar in de praktijk is het winterpeil in PG0006 al jaren 0,90 m t.o.v. NAP, waardoor het verschil minder groot is (10 cm). In het huidige PG0656 ligt het winterpeil in de praktijk 10 cm hoger dan het vigerende peilbesluit. Het huidige waterpeil is hier 1,30 m t.o.v. NAP in het zomerhalfjaar en 1,10 m t.o.v. NAP in de winter. Dit betekent dat in de nieuwe situatie het peil in de praktijk zowel in de winter als in de zomer in PG0006 met 10 cm wordt verlaagd en in PG0656 met 10 cm wordt verhoogd, tot een peil van van 1,20 m t.o.v. NAP in de zomer en 1,00 m t.o.v. NAP in de winter voor het hele samengevoegde peilgebied.

Figuur 10: Aanpassingen aan het watersysteem bij peilgebied de Heul_EVS_024.

Uit hydraulische doorrekeningen blijkt dat de watergangen bij het nieuwe peil genoeg capaciteit hebben om water af te voeren. In het onderzoek naar de funderingen zijn geen houten funderingen aangetroffen. Daarom worden in de omliggende bebouwing geen gevolgen verwacht door de peilverlaging in PG0656.

Hoewel er wordt gestreefd naar een uniform verschil tussen zomer- en winterpeil van 10 cm (zie ook alinea 5.1), is er in De Heul wordt gekozen voor een verschil van 20 cm. Het is namelijk niet wenselijk om het winterpeil in het huidige PG0006 met 20 cm te verhogen (tot 1,10 m t.o.v. NAP), aangezien er bij een naastgelegen perceel zorgen zijn over inundatie in delen van een tuin.

5.5 Kanaalsloot langs Kanaaldijk Oost

De Kanaalsloot loopt parallel aan het Amsterdam-Rijnkanaal en langs de Kanaaldijk Oost. Het is een belangrijke aanvoerroute van water. Dat wordt door gemaal Goyerbrug uit het Amsterdam-Rijnkanaal opgepompt naar peilgebied EVS_025. Vanaf hier stroomt het water richting het noordwesten door de getrapte peilgebieden EVS_026, EVS_030 en EVS_037 naar de noordwestelijke hoek van het deelgebied Kanaalzone bij de Schalkwijkse brug.

Langs de Kanaalsloot liggen meerdere inlaten waar water de polder in wordt gelaten. In het vigerende peilbesluit hebben deze peilgebieden seizoensgebonden peilen. Voor een aanvoersloot als de Kanaalsloot is dit wisselende peil niet nodig. Daarom is er in het nieuwe peilbesluit gekozen voor een flexibel peilbeheer met een bovenpeil. Dit peil kan uitzakken maar als de watervraag hoog is, bijvoorbeeld tijdens nachtvorstschadebestrijding, kan het water hoger gezet worden.

EVS_025

Dit peilgebied ligt rondom de uitstroomkom van gemaal Goyerbrug. In het vigerende peilbesluit heeft dit gebied een zomer-/winterpeil van 2,70/2,75 m t.o.v. NAP. Dit seizoensgebonden peil is niet nodig en wordt vervangen door een flexibel peil met een bovenpeil van 2,75 m t.o.v. NAP.

EVS_026

Het tweede peilgebied in de Kanaalsloot heeft een vigerend peil van 2,00 m t.o.v. NAP in de zomer en 1,80 m t.o.v. NAP in de winter. Dit seizoensgebonden peil wordt vervangen door een flexibel peil met een bovenpeil van 2,00 m t.o.v. NAP.

EVS_030

Het vigerend peil in dit peilgebied is een seizoensgebonden peil van 1,65 m t.o.v. NAP (zomer) / 1,45 m t.o.v. NAP (winter). In de nieuwe situatie gaat er een flexibel peil gelden met een bovenpeil van 1,75 m t.o.v. NAP. Dit hogere peil past beter bij de maaiveldhoogte dan het voormalige zomerpeil van 1,65 m t.o.v. NAP.

EVS_037

In het vigerend peilbesluit bestond dit peilgebied uit twee peilgebieden (PG0151 en PG0150). Deze twee peilgebieden hadden zomer-/winterpeilen van 1,40/1,20 m t.o.v. NAP en 1,05/0,85 m t.o.v. NAP. In de praktijksituatie zijn deze twee peilgebieden al jaren samengevoegd waardoor er nu één peilgebied is met een vast peil van 1,20 m t.o.v. NAP. In het nieuwe peilbesluit wordt dit een flexibel peil met een bovenpeil van 1,20 m t.o.v. NAP. Flexibel peilbeheer past beter bij het gebruik van de sloot dan een vast peil en is beter voor de waterkwaliteit en ecologie.

5.6 Kanaalzone (EVS_027 t/m EVS_029, EVS_031 t/m EVS_036 en EVS_038 en EVS_40 t/m 42)

De Kanaalzone ligt tussen de Kanaalsloot en de Schalkwijkse Wetering. Het is een gebied met relatief grote hoogteverschillen die op kunnen lopen tot meer dan een meter tussen de Kanaalsloot en de Schalkwijkse Wetering. Vanwege deze hoogteverschillen zijn er veel stuwen in de sloten tussen de Kanaalsloot en de Schalkwijkse Wetering. Dit zijn veelal stuwen die in beheer zijn van de belanghebbenden. Zij regelen zelf het peil en deze gebieden staan geregistreerd als peilafwijking (zie ook alinea 5.17 *Peilafwijkingen*). De peilen die zijn opgenomen in het peilbesluit bepalen de hoogte van de laatste stuw in het gebied.

De aanvoer van water in de Kanaalzone gaat via inlaten vanaf de Kanaalsloot. De afvoer gaat voor de oostelijke gebieden naar de Schalkwijkse Wetering en voor de westelijke gebieden via de Marckenburgwetering naar het Amsterdam-Rijnkanaal. Het landgebruik in het gebied is voornamelijk grasland, snijmais, fruitteelt en boomgaarden.

EVS_027

Het vigerend peil in dit gebied is een seizoensgebonden peil van 1,30/1,00 m t.o.v. NAP. Dit peil paste echter niet bij het landgebruik en de maaiveldhoogte van het gebied. In het nieuwe peilbesluit wordt dit een flexibel peil met een bovenpeil van 1,45 m t.o.v. NAP, zonder onderpeil. Een peil van 1,45 m t.o.v. NAP geeft een drooglegging die beter past bij de functies in het gebied, maar bij een hoger peil wordt het te nat. Doordat het gaat om een flexibel peil kan het waterpeil wel uitzakken.

EVS_028

Dit peilgebied was onderdeel van het grotere peilgebied PG0163 uit het vigerende peilbesluit. Dat gebied was in het vigerende peilbesluit echter niet goed vastgelegd door een gebrek aan kennis over het gebied. Vanwege verschillende stuwen en dammen in dit peilgebied is het eigenlijk opgedeeld in drie delen waarvan EVS_028 er één is. De andere twee zijn EVS_029 en EVS_031. Het vigerend peil in

dit gebied is 1,00/0,80 m t.o.v. NAP zomer/winterpeil. Dit wordt in het nieuwe peilbesluit een flexibel peil met een bovenpeil van 1,40 m t.o.v. NAP. Flexibel peilbeheer sluit beter aan op de behoefte van het gebied dan een seizoensgebonden peilbeheertype. Bij een waterpeil hoger dan 1,40 m t.o.v. NAP wordt het te nat in delen van het gebied, maar door het gebrek aan een onderpeil mag het waterpeil wel uitzakken.

EVS_029

Dit peilgebied was ook onderdeel van PG0163 in het vigerende peilbesluit. Hier gold dus ook het zomer/winterpeil van 1,00/0,80 m t.o.v. NAP. Dit wordt vervangen voor een flexibel bovenpeil van 1,15 m t.o.v. NAP. Het gebied heeft een complex watersysteem met afvoer via stuwen op twee locaties, maar dit bovenpeil lijkt het beste te passen bij dit gebied. Het flexibele peil geeft meer ruimte om het peil te sturen bij de afvoerlocaties.

EVS_031

EVS_031 is in het vigerend peilbesluit ook onderdeel van PG0163 met een vigerend zomer/winterpeil van 1,00/0,80 m t.o.v. NAP. Door het hoogteverschil in het gebied staan er twee stuwen in de tertiaire sloot tussen de Kanaalsloot en de Schalkwijkse Wetering. Hier zijn dus twee peilafwijkingen. Het nieuwe peilbesluitpeil geldt dus alleen voor het laatste deel van het gebied tussen de stuw bij de Schalkwijkse Wetering en de eerste stuw stroomopwaarts. Hier gaat een flexibel peil gelden met een bovenpeil van 1,10 m t.o.v. NAP. Dit is hoog genoeg om een peilverschil te krijgen met dit deel van de Schalkwijkse Wetering, maar past ook qua drooglegging bij het einde van het peilgebied.

EVS_032

In het vigerend peilbesluit is dit gebied onderdeel van het peilgebied van de Schalkwijkse Wetering. Maar in de duiker tussen de Schalkwijkse Wetering en de rest van het gebied zit een stuw. Het gebied vormt daarom een eigen peilgebied en wordt als zodanig opgenomen in deze wijziging van het peilbesluit. In het hoger gelegen gedeelte van het hellende peilgebied liggen twee peilafwijkingen. Het peil geldt dus effectief alleen voor het laagste deel van het peilgebied, bij de Schalkwijkse Wetering. Omdat dit gaat om een gebied met vooral bebouwing is een vast peil passender dan een zomer/winterpeil. Het nieuwe peilbesluitpeil wordt een vast peil van 0,70 m t.o.v. NAP. Dit komt overeen met het praktijkpeil dat hier al langer is.

EVS_033

De vigerende peilgebieden PG0159 en PG0160 worden samengevoegd in EVS_033. Dit komt voort uit een maatregel uit het Raamwaterplan Eiland van Schalkwijk. Door het verwijderen van de stuw tussen de gebieden en het samenvoegen wordt het watersysteem robuuster met stabielere peilen. De vigerende peilen in de twee gebieden zijn zomer-/winterpeilen van 0,60/0,40 m t.o.v. NAP en 0,50/0,30 m t.o.v. NAP. Het nieuwe samengevoegde peilgebied krijgt een zomer-/winterpeil van 0,45/0,35 m t.o.v. NAP. Voor de ene helft van het gebied blijft het peil tussen het vigerende zomer-/winterpeil maar wordt het verschil tussen zomer en winter peil kleiner. Voor de andere helft van het gebied gaat het peil omlaag waardoor de drooglegging beter past bij het landgebruik in het gebied.

EVS_034

Het vigerend peil in dit peilgebied is een zomer-/winterpeil van 0,50/0,30 m t.o.v. NAP. In de praktijk loopt het peil in de zomer op tot 0,65 m t.o.v. NAP. Dit is aan de natte kant voor de boomgaarden in dit gebied. Omdat ook hier het verschil tussen zomer- en winterpeil wordt verkleind, wordt het nieuwe peil een zomer-/winterpeil van 0,45/0,35 m t.o.v. NAP. Dit peil geeft een passende drooglegging voor de boomgaarden. Voor het zonnepanelenveld is de drooglegging minder van belang. In het peilgebied liggen ook vijf peilafwijkingen. Hier wordt het peil gestuurd door de aangelanden, zie alinea 5.17 *Peilafwijkingen*.

EVS_035

Het vigerend peil in dit gebied is een seizoensgebonden peil van 0,45 m t.o.v. NAP in de zomer en 0,25 m t.o.v. NAP in de winter. Het nieuwe peil wordt 0,40/0,30 m t.o.v. NAP. Het blijft dus een seizoensgebonden peil maar met kleinere verschillen tussen zomer- en winterpeil. Dit kleinere verschil heeft positieve effecten op de stabiliteit van slootkanten en de waterkwaliteit. In het peilgebied liggen drie peilafwijkingen waar het peil anders geregeld wordt.

EVS_036

EVS_036 is een nieuw peilgebied dat in het peilbesluit uit 2012 nog niet als apart gebied is opgenomen. In de praktijk functioneert dit gebied echter al lange tijd zelfstandig. Vanwege het hellende maaiveld heeft het een eigen stuw. Dit nieuwe peilgebied zou gezien kunnen worden als een peilafwijking, maar vanwege het aantal bovenstroomse belanghebbenden is ervoor gekozen om hier geen peilafwijking van te maken maar een nieuw peilgebied, waarbij het waterschap formeel de peilbeheerder is. In het vigerend peilbesluit geldt hier een seizoensgebonden peil van 0,45 m t.o.v. NAP in de zomer en 0,25 m t.o.v. NAP in de winter. In de praktijksituatie ligt het peil rond de 0,70 m t.o.v. NAP. Het nieuwe peil wordt een flexibel peil met een bovenpeil van 0,70 m t.o.v. NAP, zonder onderpeil. Dit peil past bij de drooglegginsnormen voor grasland in het gebied. In de praktijk verandert hier dus niets.

EVS_038

Het vigerend peil in dit peilgebied is een vast peil van 0,10 m t.o.v. NAP. Dit peil is in de praktijk alleen van toepassing op de gebieden rondom de Biesterwetering en Marckenburgwetering. De rest van het peilgebied bestaat uit peilafwijkingen waar de peilen in de praktijk hoger liggen dan het vigerend peil. In totaal liggen er 16 peilafwijkingen in dit peilgebied. In het nieuwe peilbesluit blijft het vigerend peil van 0,10 m t.o.v. NAP ongewijzigd.

EVS_040

Dit peilgebied was in het peilbesluit uit 2012 nog onderdeel van PG0148 (EVS_038). In de Biesterwetering staat echter een stuw waardoor dit nu als apart peilgebied wordt aangeduid. Het vigerende peilbesluit voor dit gebied is een vast peil van 0,10 m t.o.v. NAP. In de praktijk staat het peil hier echter hoger door de stuw in de Biesterwetering, rond de 0,55 m t.o.v. NAP. Het nieuwe peil is een flexibel peil met een bovenpeil van 0,60 m t.o.v. NAP. In de praktijk zal dit peil alleen gelden in een klein deel van de Biesterwetering omdat de rest van het peilgebied een peilafwijking is. In de praktijk verandert hier dus weinig.

EVS_041

Ten opzichte van het vigerend peilbesluit worden hier twee peilgebieden samengevoegd. In de praktijksituatie liggen er een stuw en inlaat tussen de twee peilgebieden maar in de praktijk wordt de stuw niet gebruikt en staat de inlaat altijd open waardoor het eigenlijk één groot peilgebied is. De twee peilgebieden die samengevoegd worden zijn PG0149L, met een seizoensgebonden peil van 0,65 / 0,50 m t.o.v. NAP, en PG0149H met een vast peil van 0,50 m t.o.v. NAP. In het nieuwe peilbesluit wordt dit vaste peil van 0,50 m t.o.v. NAP vastgelegd. Dit is nu ook al het peil en geeft een drooglegging die goed past bij de functies. In de praktijk zal er weinig veranderen.

EVS_042

In het vigerende peilbesluit hoorde dit gebied bij PG0654. Dit is het peilgebied van de Schalkwijkse Wetering. Hier is een inlaat gemaakt waardoor er een tussenpeil tussen de Schalkwijkse Wetering en het peil in EVS_038 ingesteld kan worden. Dit is van belang voor de gebouwen in dit gebied. Het peil in dit nieuwe gebied wordt een vast peil van 0,45 m t.o.v. NAP.

5.7 EVS_039

Dit peilgebied ligt aan het eind van de Marckenburgwetering. Het staat via een sifon in een open verbinding met het Amsterdam-Rijnkanaal. Via EVS_039 wordt water vanuit de Kanaalzone afgevoerd het gebied uit. In het vigerende peilbesluit is een vast peil van -0,40 m t.o.v. NAP vastgelegd. Dit komt overeen met het peil van het Amsterdam-Rijnkanaal en wordt ook in het nieuwe peilbesluit aangehouden.

5.8 Overeind (EVS_045)

EVS_045 is het peilgebied dat ontstaat door het samenvoegen van de vigerende peilgebieden PG0163 en PG0171. Dit hangt samen met de maatregel uit het Raamwaterplan voor het Eiland van Schalkwijk om de stuw tussen de gebieden te verwijderen. Het nieuwe gebied krijgt een zomer-/winterpeil van 1,00/0,90 m t.o.v. NAP.

Al enkele jaren is het peil in PG0163 1,00 m t.o.v. NAP (zomer) en 0,90 m t.o.v. NAP (winter) en in PG0171 is dit 1,10/1,00 m t.o.v. NAP. Dat betekent dat het peil in PG0171 met 10 cm wordt verlaagd in de nieuwe situatie en dat in PG0163 het peil niet verandert.

In het vigerende peilbesluit uit 2012 is het winterpeil in PG0163 10 cm lager (0,80 m t.o.v. NAP) dan de praktijk. Dit lagere peil was niet wenselijk omdat de hoofdwaterring een belangrijke aan- en afvoerroute is voor de Pothoek. In de praktijk zit het winterpeil in PG0163 al langere tijd op het voorgestelde 0,90 m t.o.v. NAP. Er verandert hierdoor voor PG0163 feitelijk niets.

De nieuwe, lagere peilen leveren voor PG0171 beter passende droogleggingen op dan in de huidige situatie.

In het voorjaar van 2025 is in overleg met aangelanden een proef gedaan, waarbij het peil in het gebied tijdelijk is verlaagd. Dit leverde geen problemen of overlast op. Alle belanghebbenden uit het huidige peilgebied PG0171 zijn hierover geconsulteerd en hieruit blijkt dat de peilverlaging gunstig voor hen uitpakt.

5.9 EVS_046

Dit peilgebied bestaat uit agrarisch grasland en heeft nu een zomerpeil van 0,75 m t.o.v. NAP en een winterpeil van 0,55 m t.o.v. NAP. Er is opnieuw bekeken of de peilen passend zijn en of het mogelijk is om het verschil tussen zomer en winterpeil naar 10 cm te brengen.

Het is wenselijk om het winterpeil met 5 cm te verhogen, omdat hiermee een groter peilverschil ontstaat met de Schalkwijkse Wetering (10 cm) en er dus bij een verhoogd peil op de Schalkwijkse Wetering minder water over de stuw het gebied in stroomt. Het zomerpeil wordt met 5 cm verlaagd, omdat dat beter past bij de droogleggingsnormen.

Hiermee wordt het zomerpeil 0,70 m t.o.v. NAP en het winterpeil 0,60 m t.o.v. NAP.

5.10 Pothoek (EVS_047)

In dit gebied bestaan de functies fruitteelt en grasland naast elkaar. Ook wordt er snijmais geteeld. Het huidige praktijkpeil is 1,70 m t.o.v. NAP in de zomer en 1,60 m t.o.v. NAP in de winter. Dit wordt ervaren als een goed compromis tussen de functies: voor de fruitteelt is het iets te nat, en voor het grasland en snijmais is het iets te droog. De langjarige praktijksituatie wordt in dit peilbesluit formeel vastgelegd.

Ten opzichte van het vorige peilbesluit gaat het zomerpeil met 5 cm omhoog en het winterpeil met 15 cm omhoog. In de praktijk bestaat de huidige situatie echter al jaren, dus door deze peilen vast te leggen verandert er in de praktijk niets. Deze situatie leidt ook niet tot klachten uit het gebied.

5.11 Honswijksewetering (EVS_048)

Dit is een zeer groot peilgebied waar door het verhang relatief grote verschillen bestaan tussen de peilen boven- en benedenstreams. De afvoer van het gebied gaat via een zogenaamde drijverstuw. Zoals de naam doet vermoeden drijft deze stuw, waardoor het waterpeil bij de stuw soms afhankelijk is van de weersomstandigheden.

Ook in dit gebied wordt gestreefd naar een verschil tussen zomer- en winterpeil van 10 cm. Het verschil is nu nog 20 cm. Voor dit grote gebied is het meest passend om het zomerpeil gelijk te houden en het winterpeil met 10 cm te verhogen. Het zomer- en winterpeil wordt hiermee vastgelegd op 1,40/1,30 m t.o.v. NAP.

5.12 Achterdijk (EVS_049)

Dit peilgebied ontvangt water via de drijverstuw uit het peilgebied EVS_048. Doordat de twee gebieden via de drijvende stuw met elkaar verbonden zijn, is het van belang het peil hier op dezelfde manier aan te passen als in dat peilgebied.

Ook in EVS_049 wordt gestreefd naar een verschil tussen zomer- en winterpeil van 10 cm. Omdat het verschil nu nog 20 cm is, wordt het winterpeil met 10 cm verhoogd, net als in EVS_048. Het zomerpeil verandert niet. Het peil wordt hiermee vastgelegd op 1,20 m t.o.v. NAP (zomer) / 1,10 m t.o.v. NAP (winter).

5.13 Dorp Schalkwijk (EVS_043)

Het dorp Schalkwijk heeft al jaren een vast peil van 0,20 m t.o.v. NAP. Dit peil is ook vastgelegd in het peilbesluit uit 2012. Gezien de bebouwing is het niet wenselijk om het peil te veranderen en er is ook geen aanleiding daartoe. Het peil in dit gebied verandert dus niet. In het dorp Schalkwijk ligt één peilafwijking, rond de Sint-Michaëlkerk. Hier wordt een afwijkend peil gevoerd om de historische kerk te beschermen. Zie ook alinea 5.17 Peilafwijkingen.

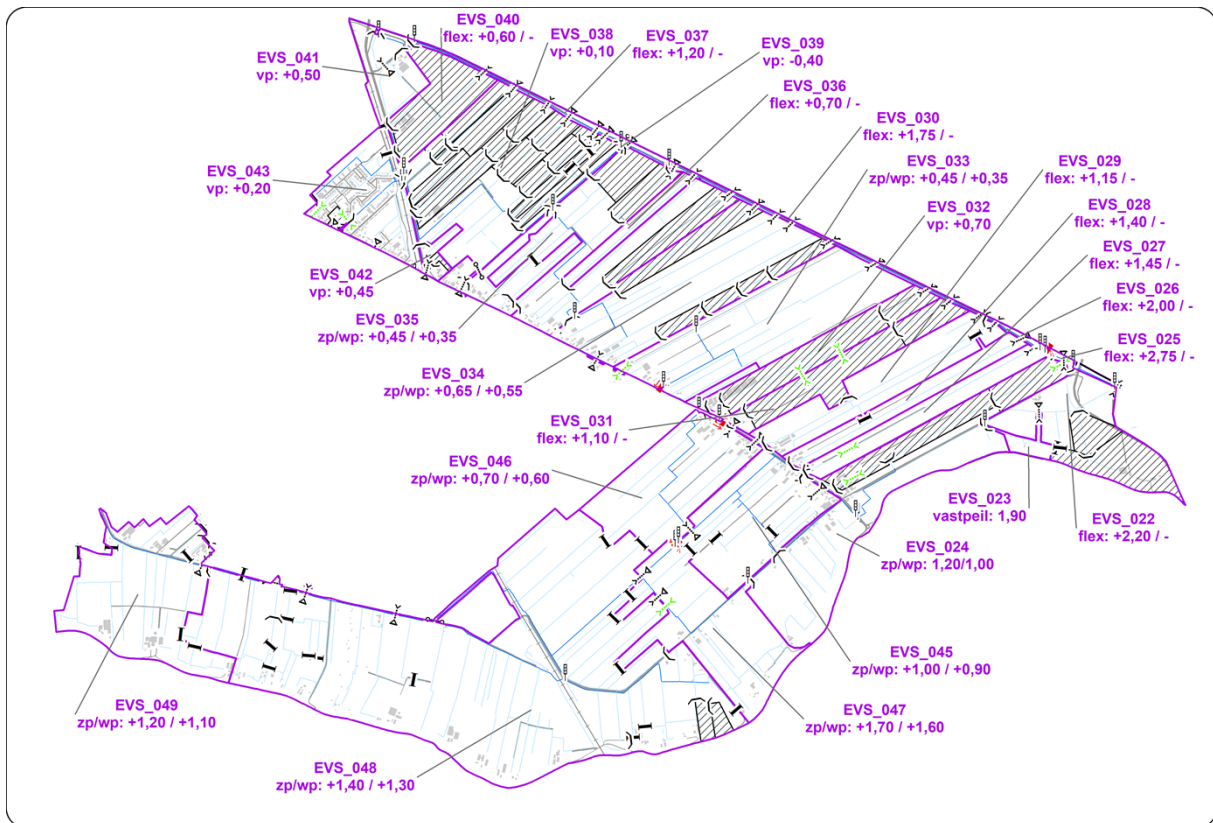
5.14 Schalkwijkse Wetering (EVS_044)

De Schalkwijkse Wetering is een belangrijke watergang die door een groot deel van het Eiland van Schalkwijk loopt. Het grootste deel van de wetering ligt in één peilgebied en heeft hetzelfde peil. Dit gebied begint bij gemaal Overeind in het oosten. Dat gemaal kan ingezet worden om water aan te voeren richting deelgebied Pothoek. Westelijk van dit gemaal zijn er inlaten en duikers die de Schalkwijkse Wetering met de Kanaalzone verbinden. Sommige delen van deze zone staan dus in open verbinding met de Schalkwijkse Wetering en hebben hetzelfde peil.

Het vigerende peil van de Schalkwijkse Wetering is een zomer-/winterpeil van 0,60/0,50 m t.o.v. NAP. Dit peil is geschikt voor de gebieden in de Kanaalzone die in verbinding staan met de Schalkwijkse Wetering. Ook past het goed bij de wetering zelf. Dit verandert daarom in deze wijziging van het peilbesluit niet.

5.15 Voorgesteld peilbesluit en peilbeheer

Op basis van de bovenstaande afwegingen worden in dit peilbesluit nieuwe waterpeilen vastgelegd voor de peilgebieden in de deelgebieden Kanaalzone en Pothoek. In Figuur 11 staat een versimpelde versie van de peilbesluitkaart, met daarop de peilgebieden met de begrenzing, het oppervlaktewaterpeil en het type peilbeheer. Verder zijn gemalen, stuwen, inlaten, stuwende duikers, sifons en peilschalen weergegeven. De peilbesluitkaart zelf is uitgebreider, bevat meer informatie en is leidend.

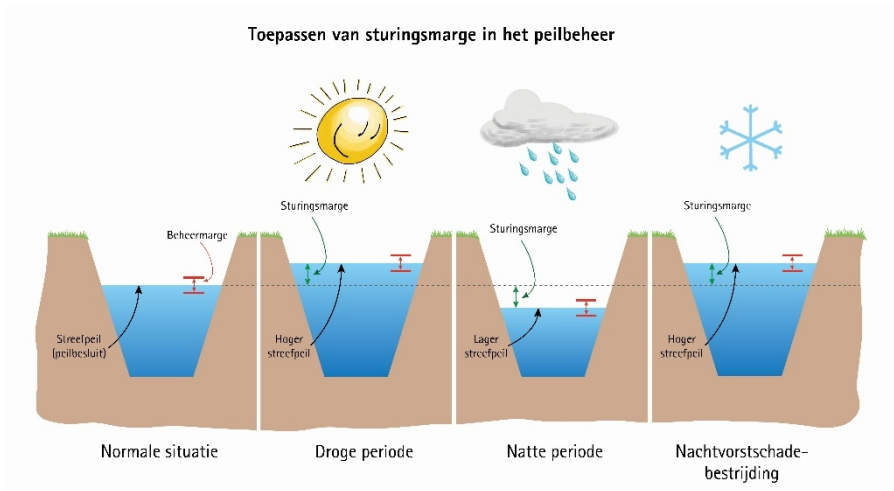
Figuur 11: Versimpelde peilbesluitkaart met peilgebieden en peil(beheer)

Het waterschap zal een nieuw peilbesluit nemen als daar aanleiding toe is. Jaarlijks toetst het waterschap of het vigerende peilbesluit nog passend is voor de omstandigheden in het gebied en of het nog aansluit bij het beleid van het waterschap.

Marges

In een peilbesluit zijn ook marges opgenomen ten opzichte van het streefpeil (zie Figuur 12):

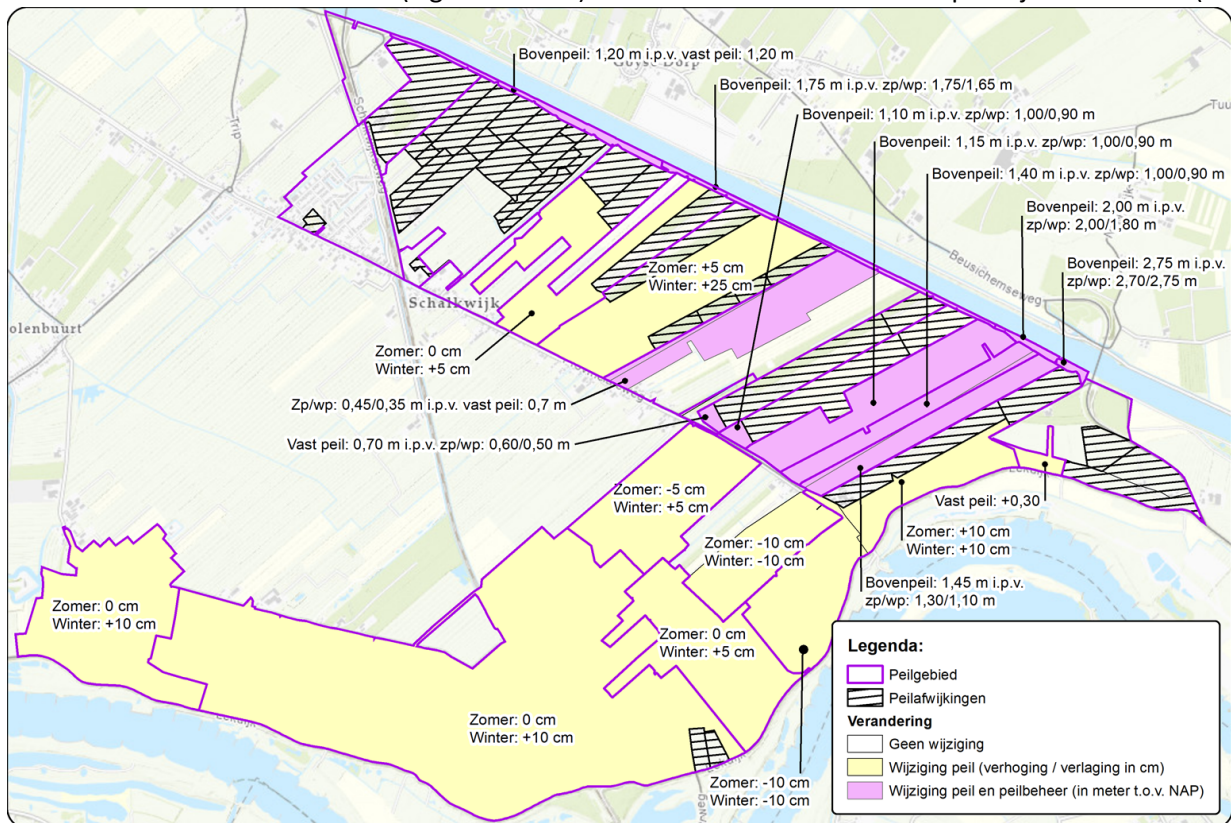
- De beheermarge in dit peilbesluit is 10 cm. Dit betekent dat het peil 10 cm boven en onder het vastgelegde peilbesluit kan schommelen. Deze beheermarge is noodzakelijk omdat onder andere door weersomstandigheden en het in- en uitlaten van water het oppervlaktewaterpeil kan schommelen.
- De sturingsmarge in dit peilbesluit is 10 cm. Dit betekent dat in droge periodes het peil tijdelijk met maximaal 10 cm verhoogd kan worden. Ook kan in natte periodes het peil tijdelijk met maximaal 10 cm verlaagd worden. De sturingsmarges worden alleen ingezet in uitzonderlijke omstandigheden, bij langdurige droogte of langdurige wateroverlast. Bij aanvang van dit bijzonder beheer wordt per peilgebied afgewogen of het nodig is het peil te verhogen of te verlagen. In geval van een peilverhoging, wordt het dagelijks bestuur hierover geïnformeerd.
- Bij calamiteiten en extreem weer kan het dagelijks bestuur besluiten om af te wijken van het peilbesluit. Als dit gebeurt wordt dit doorgegeven aan het gebied.

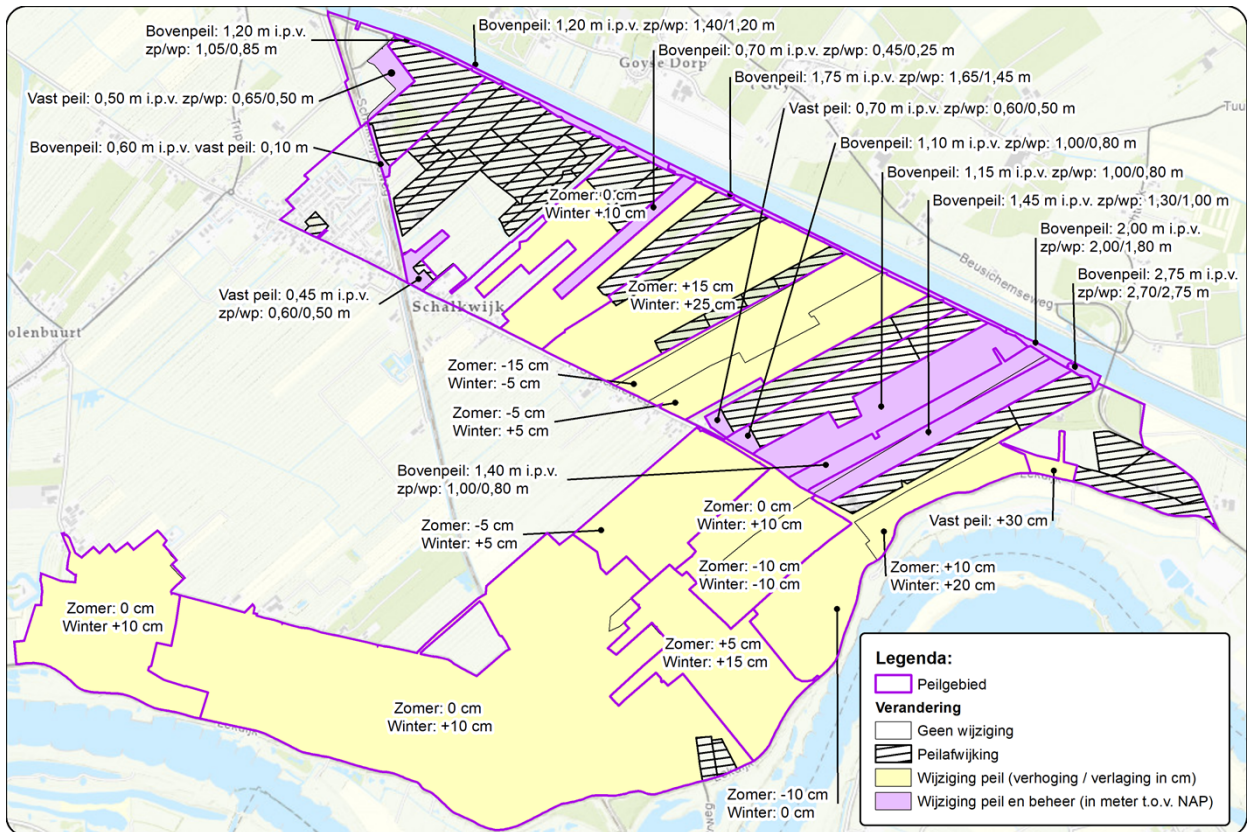
Figuur 12: Toepassen van sturingsmarge in het peilbeheer

5.16 Veranderingen in waterpeil

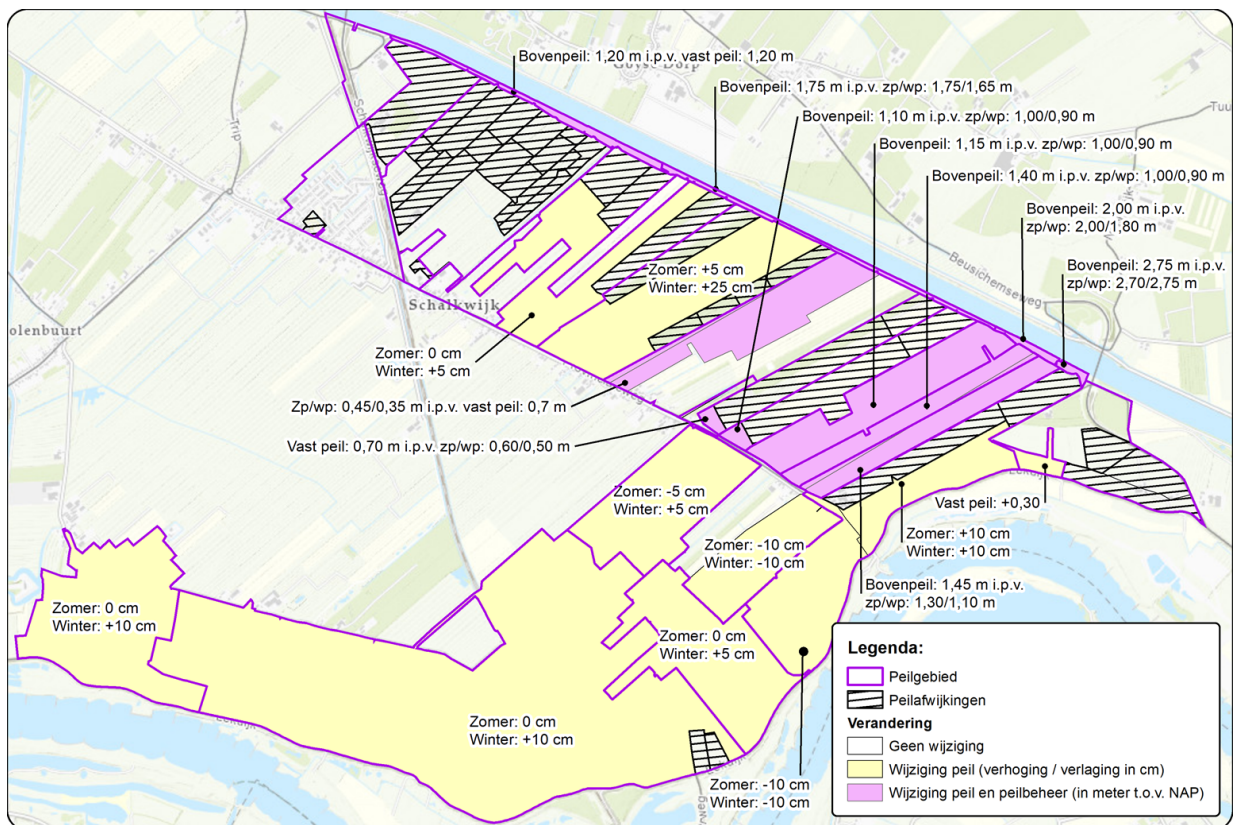
Op de peilverschilkaart zijn de veranderingen te zien in het nieuwe waterpeil in vergelijking met het peilbesluit uit 2012 (Figuur 13) en met de praktijksituatie (

Figuur 14). Een negatief getal betekent dat het waterpeil daalt, een positief getal betekent dat het peil hoger wordt.

Figuur 13: Kaart met peilverschillen tussen het vigerende en het nieuwe peilbesluit. Een negatief getal betekent een verlaging van het waterpeil

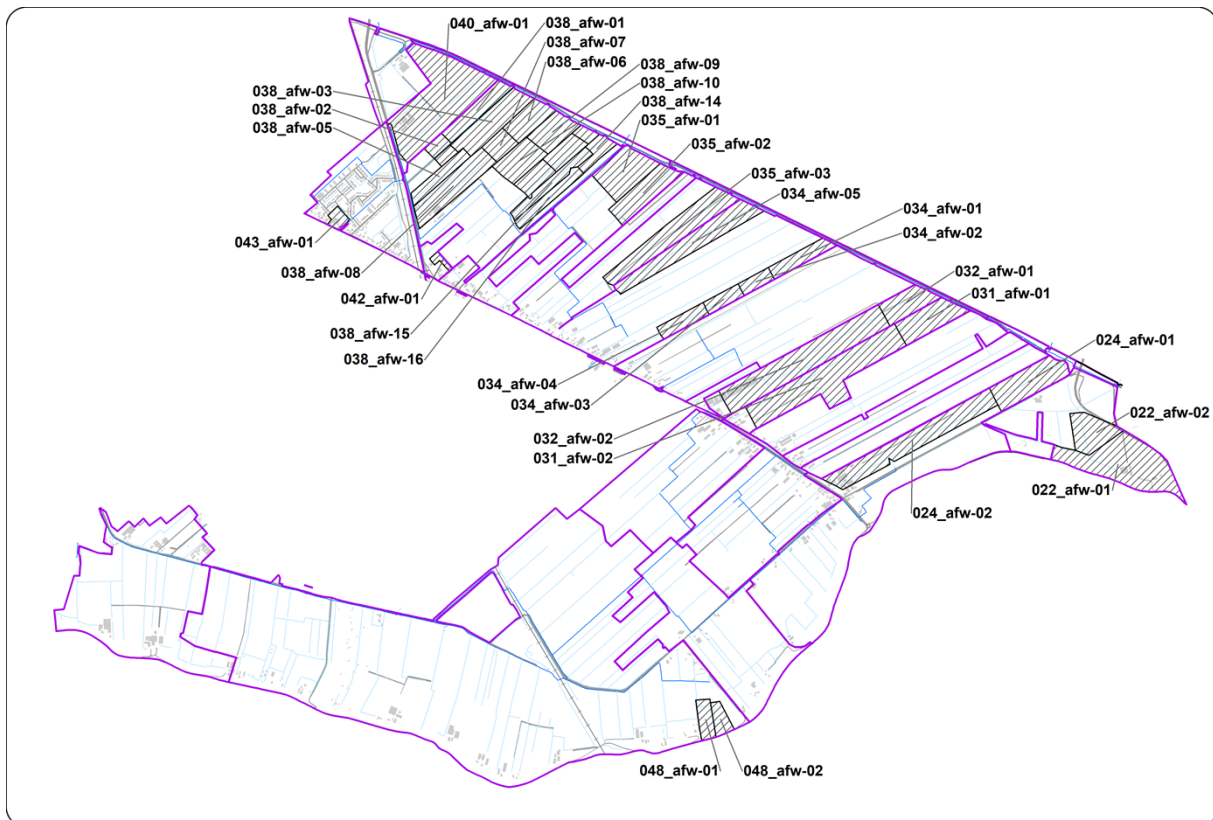

Figuur 14: Kaart met peilverschillen tussen de praktijksituatie en het nieuwe peilbesluit. Een negatief getal betekent een verlaging van het waterpeil

5.17 Peilafwijkingen

Voor een gedeelte van een peilgebied kan het peil afwijken van het vastgestelde peil. De peilen in deze gebieden worden niet door het waterschap, maar door derden (de eigenaren en/of gebruikers) beheerd. Deze gebieden worden aangeduid als peilafwijking en zijn alleen toegestaan als er aan de criteria van het waterschap wordt voldaan. De belanghebbende van de peilafwijking draagt de kosten voor het peilbeheer en het onderhoud van de kunstwerken die nodig zijn voor de peilafwijking (bijv. inlaten, stuwen en overige kunstwerken).

Met name in het gebied tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de Schalkwijkse Wetering liggen veel peilafwijkingen. Het maaiveld van dit gebied ligt bovenstrooms, aan de Amsterdam-Rijnkanaalkant, zo'n 1,00 meter hoger dan bij de eindstuw bij de Schalkwijkse Wetering. In de tussenliggende tertiaire sloten staan veel stuwen om lokaal water vast te houden en te voorkomen dat het afstroomt. Sommige stuwen zijn ook aangelegd toen het Amsterdam-Rijnkanaal werd gegraven, om wegzijging naar het kanaal te voorkomen.

Figuur 15: Kaart met peilafwijkingen in het plangebied

Tabel 1: Overzicht met peilafwijkingen en soort peilafwijking

Code peilafwijking	Ligt in peilgebied	Bepalingen
022_afw-01	EVS_022	Peil in eigen beheer met bovenpeil van +2,60 m t.o.v. NAP.
022_afw-02	EVS_022	Peil in eigen beheer met bovenpeil van +2,60 m t.o.v. NAP.
024_afw-01	EVS_024	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_025 en 024_afw-02.
024_afw-02	EVS_024	Peil in eigen beheer tussen 024_afw-01 en 1,20 m t.o.v. NAP.
031_afw-01	EVS_031	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_030 en 031_afw-02.
031_afw-02	EVS_031	Peil in eigen beheer tussen 031_afw-01 en 1,10 m t.o.v. NAP.
032_afw-01	EVS_032	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_030 en 032_afw-02.
032_afw-02	EVS_032	Peil in eigen beheer tussen 032_afw-01 en +0,70 NAP.
034_afw-01	EVS_034	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_030 en 034_afw-02.
034_afw-02	EVS_034	Peil in eigen beheer tussen 034_afw-01 en 034_afw-03.
034_afw-03	EVS_034	Peil in eigen beheer tussen 034_afw-02 en 034_afw-04.
034_afw-04	EVS_034	Peil in eigen beheer tussen 034_afw-03 en +0,65 m t.o.v. NAP.
034_afw-05	EVS_034	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_030 en +0,65 m t.o.v. NAP.
035_afw-01	EVS_035	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_037 en +0,45 m t.o.v. NAP.
035_afw-02	EVS_035	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_037 en +0,45 m t.o.v. NAP.
035_afw-03	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_030 en +0,45 m t.o.v. NAP.
038_afw-01	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_037 en 038_afw-02.
038_afw-02	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen peil 038_afw-01 en +0,10 m t.o.v. NAP.
038_afw-03	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_037 en 038_afw-04.
038_afw-04	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen 038_afw-03 en +0,10 m t.o.v. NAP.
038_afw-05	EVS_038	Peil in eigen beheer, hoger dan 0,15 m t.o.v. NAP.
038_afw-06	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_037 en 038_afw-07.

038_afw-07	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen 038_afw-06 en 038_afw-08.
038_afw-08	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen 038_afw-07 en +0,10 m t.o.v. NAP.
038_afw-09	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_037 en 038_afw-10.
038_afw-10	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen 038_afw-09 en +0,10 m t.o.v. NAP.
038_afw-11	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_037 en 038_afw-12.
038_afw-12	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen 038_afw-11 en 038_afw-013.
038_afw-13	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen 038_afw-012 en 0,10 m t.o.v. NAP.
038_afw-14	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_037 en 038_afw-15.
038_afw-15	EVS_038	Peil in eigen beheer tussen 038_afw-14 en +0,10 m t.o.v. NAP.
038_afw-16	EVS_038	Peil in eigen beheer , hoger dan 0,10 m t.o.v. NAP.
040_afw-01	EVS_040	Peil in eigen beheer tussen peil EVS_037 en +0,60 m t.o.v. NAP.
042_afw-01	EVS_043	Peil in eigen beheer hoger dan +0,45 m t.o.v. NAP.
043_afw-01	EVS_045	Vast peil +0,4 m t.o.v. NAP
048_afw-01	EVS_048	Peil in eigen beheer met bovenpeil van +1,70 m t.o.v. NAP.
048_afw-02	EVS_048	Peil in eigen beheer met bovenpeil van +1,80 m t.o.v. NAP.

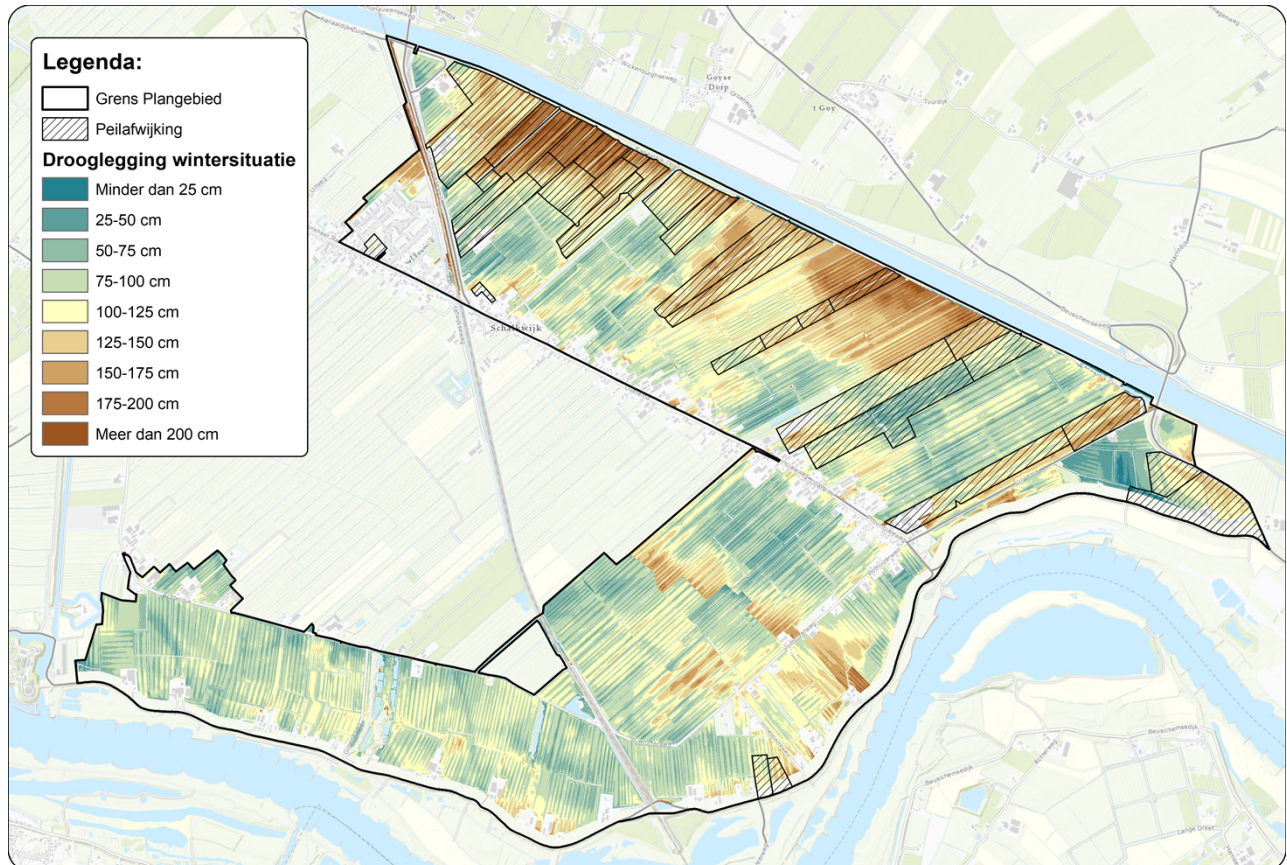
6 Effecten van de nieuwe peilen

Bij het opstellen van een peilbesluit kijkt het waterschap naar mogelijke effecten van het waterpeil op het watersysteem en andere watergerelateerde beleidsthema's zoals de waterkwaliteit, klimaatbestendigheid, het remmen van bodemdaling, grondwater, biodiversiteit, waterveiligheid en mogelijke effecten op de omgeving zoals archeologie en cultuurhistorie.

Hieronder worden de effecten van de peilen beschreven.

6.1 Drooglegging

In Figuur 16 is de drooglegging voor het gebied weergegeven met de nieuwe peilen van dit peilbesluit.

Figuur 16: Droogleggingskaart in de wintersituatie, bij gebieden met een flexibel peil is de drooglegging bij het bovenpeil weergegeven. Gebieden met een peilafwijking zijn gearceerd. Het waterpeil kan hier afwijken van het peilbesluitpeil waardoor er in de praktijk ook een andere drooglegging zal zijn dan bij het peilbesluitpeil

Voor het berekenen van de drooglegging is gebruik gemaakt van de maaiveldhoogtes uit het meest recente Actueel Hoogtebestand Nederland, het AHN5 (zie ook Figuur 4). Het gebied is voor het AHN5 ingemeten in 2023.

6.2 Grondwater

De nieuwe peilen zijn voor een groot deel van de peilgebieden hoger in de winter dan het peil uit het vorige peilbesluit. In de zomer gaat het peil in delen van de peilgebieden EVS_024 en EVS_045 omlaag. In de zone waar het oppervlaktewaterpeil de grondwaterstand beïnvloedt, kan dit leiden tot een paar centimeter lagere grondwaterstand in de zomer of een paar centimeter hogere grondwaterstand in de winter. Het waterschap verwacht geen nadelig effect voor de aanwezige functies, omdat het nieuwe peil tussen het vigerende zomer- en winterpeil ligt. Bovendien is de invloed van het Amsterdam-

Rijnkanaal en de Lek, door kwel en infiltratie, en neerslag en verdamping op de grondwaterstand op veel plekken groter dan die van het slootpeil.

De grondwaterstanden worden beïnvloed door verschillende factoren. De slootpeilen spelen een rol, maar neerslag en verdamping hebben een groter effect.

6.3 Wateroverlast en waterbeschikbaarheid

Het waterschap toetst het watersysteem aan de gebiedsnormen voor waterkwantiteit die zijn vastgelegd door de provincie. Uit deze toetsing is gebleken dat voor dit gebied geen opgave is om wateroverlast tegen te gaan.

In een aantal gebieden waar uit andere hydraulische doorrekeningen knelpunten naar voren zijn gekomen worden maatregelen genomen. Het gaat dan meestal niet om peilaanpassingen, maar om aanpassingen van het watersysteem, zoals het vergroten van duikers in de Kanaalsloot. Deze maatregelen hangen vaak samen met het Raamwaterplan voor het Eiland van Schalkwijk.

Verder is het zo dat de grotere drooglegging in de zomer in delen van EVS_024 en EVS_045 leiden tot meer bergingscapaciteit in het peilgebied. Dit is voordelig bij piekbuien in de zomer, mede doordat dit het laagstgelegen gebied is van het watersysteem.

Voor een aantal gebieden wordt een kleinere drooglegging in de winter of zomer voorgesteld. Dit kan leiden tot minder bergingsmogelijkheden in het watersysteem. Dit verhoogt het risico op wateroverlast bij piekbuien. Voor langdurige natte periodes geeft de sturingsmarge de mogelijkheid om tijdelijk 10 cm van het peilbesluit af te wijken om zo wateroverlast te voorkomen.

Toekomstbestendig watersysteem tussen Lek en Kromme Rijn

Op de korte termijn wordt ingezet om het watersysteem tussen Lek en Kromme Rijn te optimaliseren en te zoeken naar kosteneffectieve maatregelen. Tevens wordt beleid gemaakt voor aan-en afvoer van water naar fruitteelt, worden afspraken gemaakt over zorgvuldig gebruik van water en risicodialogen gevoerd met fruittelers en landbouwers gericht op maatschappelijke acceptatie van wateroverlast en het omgaan met droogte. Op de lange termijn wordt gekeken waar het watersysteem verbeterd kan worden bij ruimtelijke ontwikkelingen van de fruitteelt en bij woningbouw. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat door verplaatsing van bedrijven de aanvoer van water eenvoudiger kan worden. Zie voor meer informatie de Visie en Handelingsperspectief Toekomstbestendig Watersysteem van het waterschap.

Watertekort

Watertekort is een normaal verschijnsel. Gemiddeld verdampt er elke zomer ca. 100 mm meer water dan er aan neerslag valt. In droge zomers kan dit verschil oplopen tot 300 mm. Het zomerse tekort wordt meestal in het winterhalfjaar weer aangevuld. Peilbeheer kan bijdragen aan het omgaan met watertekort door het peil tijdelijk te verhogen in droge tijden of door het water beter te verdelen over een gebied.

Extreem weer

Door klimaatverandering komt extreem weer, zoals hittegolven, hevige buien of droogte, steeds vaker voor. Een van de uitgangspunten van een peilbesluit is dat het nieuwe peilbeheer niet leidt tot meer wateroverlast. Het waterschap werkt in het Deltaprogramma Zoetwater samen met andere waterbeheerders aan het beperken van de gevolgen van droogte. In extreme situaties worden de calamiteitenplannen in werking gesteld.

6.4 Bodemdaling en broeikasgassen

Het plangebied heeft geen veenbodem aan het oppervlak en vrijwel niet te maken met bodemdaling.

6.5 Waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit

Flexibel peilbeheer is afgewogen voor alle peilgebieden in deze deelgebieden, maar vanwege de bebouwing en de agrarische functies is flexibel peilbeheer op sommige plekken niet wenselijk in het gebied.

In 10 van de 27 peilgebieden wordt het peilbeheertype omgezet naar een flexibel peilbeheer. Het gaat hier over het algemeen om gebieden tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de Schalkwijkse Wetering. Deze gebieden hebben een bovenpeil, zonder onderpeil, waarbij het peil dus mag uitzakken.

In peilgebieden met een seizoensgebonden peilbeheer, wordt het peilverschil tussen het zomerpeil en het winterpeil kleiner. Dat betekent dat het tegennatuurlijke peilverschil kleiner wordt. Dit is beter voor de waterkwaliteit en de ecologie in en langs de watergangen. Ook zijn er twee peilgebieden die voorheen een tegennatuurlijk seizoensgebonden peil hadden, maar die nu een vast peilbeheer krijgen.

Peilbeheer en waterkwaliteit

Het peilbeheer beïnvloedt niet alleen de hoeveelheid water in een gebied, maar ook de waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit. Het type peilbeheer bepaalt bijvoorbeeld hoeveel inlaatwater nodig is. De keuze van het type peilbeheer moet hierop afgestemd zijn. Waterkwaliteit en ecologie hebben daarom een volwaardige plaats binnen deze afweging. Flexibel peilbeheer kan bijvoorbeeld een belangrijke bijdrage leveren, omdat dit het inlaten van gebiedsvreemd water (indien gewenst) kan beperken en daarmee bijdraagt aan een hogere ecologische kwaliteit.

6.6 Weidevogels

In deelgebieden Kanaalzone en Pothoek op het Eiland van Schalkwijk zijn geen gebieden die zijn aangewezen als weidevogelkerngebied. Wel zijn er meerdere percelen in zowel Kanaalzone als in Pothoek waar beheerpakketten voor weidevogelbeheer actief zijn. Hierbij gaat het om verschillende steltloperpakketten en akkervogelpakketten waarin regels omtrent rustperiodes en teelten zijn afgesproken. Deze beheerpakketten lopen tot en met juni waardoor zowel de winter- als zomerpeilen van belang zijn.

In een aantal peilgebieden is het peil in het nieuwe peilbesluit, een deel van het jaar of het hele jaar, hoger dan in het oude peilbesluit. Een hoger slootpeil leidt tot een hogere grondwaterstand in de percelen. Foeragerende en broedende weidevogels, die de voorkeur geven aan vochtige of nattere graslanden, kunnen hier met name in het vroege voorjaar van profiteren. Aan de andere kant zal de drooglegging in de zomer in twee peilgebieden groter zijn dan in het vorige peilbesluit. In één van deze twee peilgebieden zijn ook beheerpakketten voor weidevogels actief. Het verlagen van het peil kan negatieve gevolgen hebben voor de weidevogels. De drooglegging in dit peilgebied zal echter vergelijkbaar blijven met andere gebieden met weidevogelbeheerpakketten op het Eiland van Schalkwijk.

Al met al worden er geen sterke positieve of negatieve effecten voor de weidevogels verwacht naar aanleiding van de nieuwe peilen.

Weidevogels en peilbeheer

Weidevogels zijn vogelsoorten die in graslanden broeden, zoals de kievit, de grutto, de tureluur en de scholekster. De populaties van deze vogelsoorten zijn de afgelopen decennia fors afgenomen. Over het algemeen hebben foeragerende (maart) en broedende (april) weidevogels een voorkeur voor vochtige tot natte graslanden. Het waterschap ondersteunt andere overheden en (agrarische) natuurverenigingen die maatregelen nemen voor de bescherming van de weidevogels. Waar dit gewenst

is, kan het waterschap een hoger waterpeil vaststellen. Een hoger slootpeil leidt tot een hogere grondwaterstand in de percelen, weidevogels profiteren hiervan. Belangrijk daarbij is dat waterpeil en graslandbeheer sterk aan elkaar zijn gekoppeld.

6.7 Waterveiligheid

Aan de zuidkant van het plangebied ligt de Lekdijk, een primaire waterkering. Aan de noordkant bij het Amsterdam-Rijnkanaal ligt een regionale kering. Met de in dit peilbesluit voorgestelde peilen en peilbeheer worden geen nadelige effecten voor de waterveiligheid verwacht. Eventuele Lekdijktrajecten waar een pipingrisico is worden versterkt in het project *Sterke Lekdijk*.

Stabiliteit waterkeringen

De stabiliteit van een waterkering is mede afhankelijk van het grondwaterprofiel in de kering. Dit profiel wordt bepaald door onder andere de grondsoort waaruit de kering bestaat, het profiel van de kering, de neerslag en verdamping op dat moment, maar ook door de drainagebasis. De drainagebasis is doorgaans de dichtstbijzijnde watergang, met het daarin gehanteerde peil. Veranderingen aan de locatie van de watergang of het gevoerde peil kunnen leiden tot een ander grondwaterprofiel in de kering en daarmee tot een (mogelijk ongewenste) verandering van de stabiliteit. Daarnaast heeft het waterpeil in een watergang direct invloed op de belasting van een aangrenzende waterkering, zoals in het geval van een boezemwater waarlangs een regionale kering ligt.

6.8 Cultuurhistorie en archeologie

Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden kunnen in grote delen van de deelgebieden Kanaalzone en Pothoek archeologische waarden in de bodem liggen. Uitgangspunt is dat de archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem moeten worden bewaard en behouden.

Vrijwel alle voorgestelde peilen zijn niet lager dan de laagste peilen van het vigerende peilbesluit. Daarom wordt niet verwacht dat de peilen in deze wijziging van het peilbesluit gevolgen hebben voor eventuele bodemschatten. Alleen in EVS_033 en EVS_045 daalt het winterpeil. Het gaat hier om respectievelijk 5 en 10 cm ten opzichte van de langjarige praktijksituatie. Omdat het niet om een grote daling van de ontwateringsdiepte gaat, worden ook hier geen grote gevolgen verwacht.

Archeologie en de grondwaterstand

Archeologische vindplaatsen in vochtige bodems, bijvoorbeeld resten van historische nederzettingen, bevatten veel kwetsbaar materiaal. (Grond)water beschermt organische materialen, zoals hout en skeletten. Als ze onder water staan, kan er geen zuurstof bij komen. Zodra er wel zuurstof bij komt, vergaan ze. Als de archeologische resten dus dicht bij de oppervlakte liggen, kan een verlaging van het waterpeil ertoe leiden dat ze vergaan.

6.9 Recreatie

De voorgestelde waterpeilen hebben geen gevolgen voor de (water)recreatie in het gebied.

Recreatie en peilbeheer

Bij de afweging van het peil houdt het waterschap rekening met de recreatieve functies en/of het recreatieve (mede)gebruik van het water.

6.10 Vaarwegbeheer

Op het Eiland van Schalkwijk liggen geen aangewezen vaarwegen.

Vaarwegbeheer en het peilbesluit

De Waterwet beschouwt het vaarwegbeheer als integraal onderdeel van het watersysteem. In de praktijk van het waterschap gaat het om de vaarwegen in het boezemsysteem die gebruikt worden voor

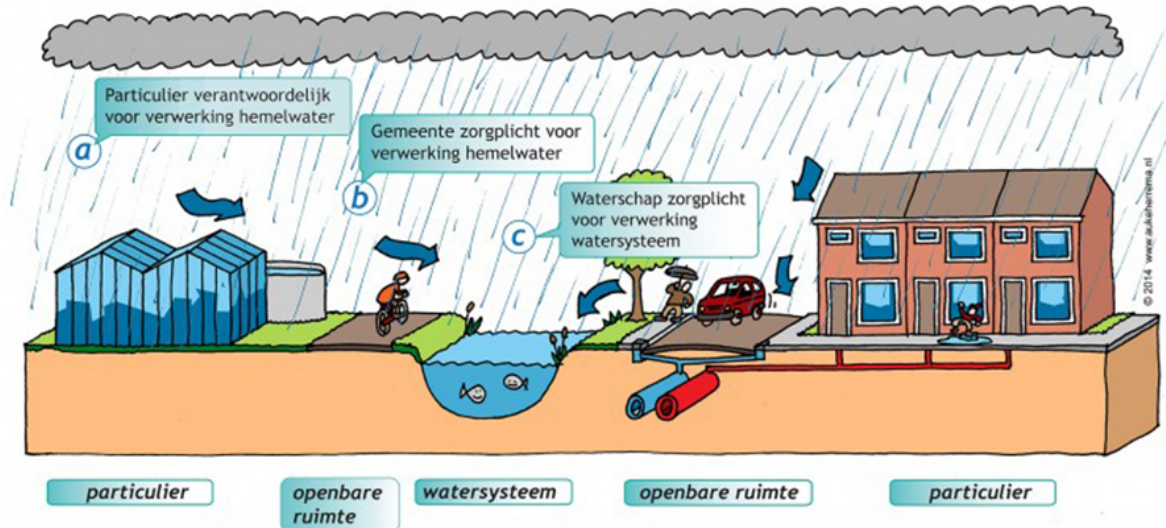
recreatievaart en beroepsvaart. Het waterschap betreft het vaarwegbeheer bij de besluitvorming over het peilbeheer, daar waar het waterschap als vaarwegbeheerder is aangewezen.

Bij een peilafweging worden het vaarprofiel, de brughoogtes en de drempelhoogtes van sluisen meegewogen naast de overige belangen, om een veilige en vlotte doorvaart te kunnen garanderen. Zo nodig wordt daar in het peilbeheer rekening mee gehouden.

7 Verantwoordelijkheden waterbeheer

7.1 Wie doet wat in het waterbeheer ?

De verschillende overheden hebben elk hun eigen taak in het waterbeheer: waterschap, gemeente en provincie. Maar ook grondeigenaren hebben een verantwoordelijkheid in het waterbeheer. Elke partij moet zelf maatregelen nemen om problemen op zijn terrein te beperken of te voorkomen. Dit wordt in onderstaande tekening toegelicht.

Figuur 17: Overzicht taken en verantwoordelijkheden waterbeheer

Grondeigenaar

Een grondeigenaar is verantwoordelijk voor het (grond)water op zijn/haar perceel en onder de gebouwen op deze grond. U bent op uw eigen perceel verantwoordelijk voor maatregelen om wateroverlast van regenwater of grondwater te voorkomen. U bent op uw eigen perceel ook verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van waterinfiltratiesystemen.

Bij een peilafwijking is de grondeigenaar of gebruiker verantwoordelijk voor het op peil houden van de sloten binnen de peilafwijking en voor de kunstwerken (inlaat, stuwen, gronddammen, damwanden en pomp) die hiervoor nodig zijn.

Gemeente

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor het grondwaterbeheer in de openbare ruimte (bebouwd gebied) en voor de afvoer van regen- en afvalwater via het riool. Dit betekent dat de gemeente maatregelen moet nemen om structurele grondwaterproblemen in openbaar stedelijk gebied te voorkomen of beperken.

Waterschap

Het waterschap zorgt voor een goede werking van het oppervlaktewatersysteem en voor het op het juiste peil houden van het water in sloten en vaarten. Met behulp van stuwen, sluizen, duikers en gemalen kan water worden afgevoerd, vastgehouden en/of worden binnengelaten.

Provincie

De provincie is verantwoordelijk voor de algemene kaders waarbinnen waterschappen en gemeenten moeten werken en voor de kwaliteit van het grondwater. De provincie gaat ook over het verstrekken en handhaven van vergunningen voor grondwateronttrekkingen zoals drinkwatervoorzieningen, onttrekkingen van meer dan 150.000 m³ per jaar, bodemenergiesystemen en grondwaterbeschermingsgebieden.

7.2 Wat kunt u van het waterschap verwachten ?

Het waterschap heeft een inspanningsverplichting om te voldoen aan het vastgestelde peilbesluit. Om het waterpeil onder alle omstandigheden goed te kunnen sturen, is het belangrijk dat er voldoende ruimte voor water is en blijft. In natte tijden is opslagruimte (berging) gewenst en in droge tijden is een voorraad nodig, des te meer omdat we door klimaatverandering vaker met extreme situaties te maken krijgen.

Voor melding van een klacht of overlast kunt u terecht op de [website van het waterschap](#). Het kan bijvoorbeeld gaan om een te hoog of te laag waterpeil, afval in het water, problemen met de waterdoorstroming, ondermaats onderhoud van de waterkant of een scheur in de dijk. Voor meldingen zoals water op straat, problemen met de riolering, water in kelders dient u contact op te nemen met de gemeente.

8 Inspraak en informatie

8.1 Inspraak

Het ontwerppeilbesluit heeft van 1 december 2025 tot en met 11 januari 2026 ter inzage gelegen. Belanghebbenden konden in deze periode een inspraakreactie (zienswijze) indienen. Er zijn vijf zienswijzen ingediend.

Naar aanleiding van drie zienswijzen is het waterpeil in peilgebieden EVS_048 en EVS_049 met 5 cm verhoogd ten opzichte van het ontwerp. Het bovenpeil in peilafwijkingen 048_afw-01 en 048_afw-02 is daarnaast verhoogd naar respectievelijk 1,70 m t.o.v. NAP en 1,80 m t.o.v. NAP. Verder is de toelichting op het peilbesluit op twee punten aangevuld, om meer duidelijkheid te geven over weidevogels in het gebied en over de argumentatie om peilgebieden PG0006 en PG0656 samen te voegen en gemaal De Heul te verwijderen

8.2 Het vervolg – wat gebeurt er na de inspraakperiode ?

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden verzamelt alle zienswijzen en neemt ze op in een inspraaknota. In de inspraaknota wordt aangegeven hoe het waterschap de zienswijzen behandelt. Iedereen die een zienswijze heeft ingediend ontvangt een exemplaar van de inspraaknota. Daarna wordt de wijziging van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk, samen met de inspraaknota, ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd.

8.3 Beroep na vaststelling

Belanghebbenden hebben de mogelijkheid om binnen zes weken na bekendmaking van de vaststelling van het peilbesluit beroep in te stellen bij de Rechtbank in Utrecht, conform artikel 8:1 Algemene wet bestuursrecht. Een beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient tenminste te bevatten: de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het peilbesluit waartegen het beroepschrift is gericht en de gronden van beroep. Voor het instellen van beroep is griffierecht verschuldigd. Een beroepschrift moet in tweevoud worden gericht aan de Rechtbank Midden Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht, onder overlegging van een afschrift van het peilbesluit.

Het instellen van beroep heeft geen schorsende werking. Indien beroep is ingesteld, kan daarnaast ook om een voorlopige voorziening worden gevraagd als er tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot de uitspraak op het beroepschrift kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de voorzieningenrechter van dezelfde rechtbank. Daarvoor is hetzelfde griffierecht opnieuw verschuldigd.

Het beroep en verzoek om een voorlopige voorziening kunnen ook digitaal ingesteld worden bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

8.4 Contact en informatie

Voor meer informatie, een inhoudelijke toelichting op het peilbesluit, het maken van een afspraak en/of het indienen van een mondelinge inspraakreactie kunt u contact opnemen met Ben Jonkman, projectleider van de wijziging van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk, via 030 – 209 76 41 of ben.jonkman@hdsr.nl.

Het waterschap informeert u over de voortgang van het peilbesluit via de website en nieuwsbrieven.